

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 250 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 26. LIPNJA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Iz zemlje i svijeta

NA BRIONIMA SU ZAVRŠENI RAZGOVORI Predsjednika Tita i švedskog premijera Erlandera. Razmatrano je niz pitanja međunarodnog karaktera i pitanja odnosa između dviju zemalja.

SAVEZNA NARODNA SKUPŠTINA donijela je rezoluciju kojom apeliraju na velike sile da obustave eksperimentalne nuklearne eksplozije. Usvajene su i rezolucije o perspektivnom razvitku industrije i građevinarstva.

ZVANIČNI JUGOSLAVENSKI PREDSTAVNIK izjavio je na konferenciji za štampu da bi se održavanjem jedne međunarodne konferencije naučnika moglo ubrzati poduzimanje neophodnih mjera za obustavu nuklearnih opita.

DRŽAVNI SEKRETAR ZA INOZEMNE POSLOVE Koča Popović vratio se u zemlju iz zvanične posjete Norveškoj.

U ČAST DRŽAVNOG SEKRETARA za poslove narodne obrane Ivana Gošnjaka jugoslavenski ambasador u Moskvi Veljko Mićunović priredio je prijem na kome su bili Bulganjin, Hruščov, Mikojan, Žukov i drugi visoki sovjetski funkcioneri.

FRANCUSKA VLADA DONIJELA JE ODLUKU o prekidanju bojkota Sueskog kanala.

NA BLEDU SU ZAVRŠENI RAZGOVORI predstavnika italijanske socijalističke partije i Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije. Italijansku delegaciju predvodio je Luidj Frankoni.

JUGOSLAVENSKI ATOMSKI NAUČNICI na radu u institutima u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani donijeli su rezoluciju u kojoj protestiraju zbog eksperimenata nuklearnim oružjem.

PREDSEDNIK ŠVEDSKE VLADE ERLANDER završio je posjetu Jugoslaviji i prije odlaska iz zemlje održao je u Ljubljani konferenciju za štampu.

U TUNISU JE POTPISAN PRVI JUGOSLAVENSKO-TUNISKI trgovinski sporazum u vrijednosti od milijun i 300 hiljada dolara. Potpisan je sporazum o tehničkoj saradnji između dviju zemalja.

LISTOVI »BORBA« I »POLITIKA« objavili su opširne izvode iz referata kineskog predsjednika Mao Ce Tunga o pravilnom rješavanju protivrječnosti u redovima naroda.

AMERIČKI PREDSEDNIK AJZENHAUER izjavio je na konferenciji za štampu da sovjetski prijedlog o obustavi nuklearnih eksperimenata pruža nadu da će se naći zadovoljavajuće rješenje ovog problema.

U POTKOMITETU ZA RAZORUŽANJE američki delegat Stasen predložio je da Sovjetski Savez i SAD u roku od jedne godine od potpisivanja sporazuma smanje svoje oružane snage svaka na dva i po milijuna vojnika.

TUNISKI PREMIJER BURGIBA izjavio je da sukob u Alžiru prijeti proširivanjem rata na Tunis i ostale sjeveroafričke teritorije i predložio formiranje francusko-afričke federativne zajednice.

SOVJETSKI PREDSTAVNIK ZORIN predložio je Potkomitetu za razoružanje da velike sile zaključče sporazum o obustavljanju svih nuklearnih eksperimenata u periodu od dvije tri godine.

U BERLINU SU ZAVRŠENI RAZGOVORI vladinih i partijskih delegacija NR Poljske i DR Njemačke. U poljskoj delegaciji nalazili su se Gomulka i Cirankijević.

Uz Kongres radničkih savjeta Radnički savjeti omogućit će daljnji uspjeh naše privrede

Izjava Drag. Stamenkovića

Uredništvo »Servisa za lokalnu štampu« zamolilo je Drag. Stamenkovića, predsjednika Republičkog vijeća SSJ i potpredsjednika Centralnog vijeća SSJ, predsjednika Odbora za privredu vijeća proizvođača Savezne narodne skupštine, na čiju je inicijativu i došlo do sazivanja Kongresa radničkih savjeta, da povodom predstojećeg Kongresa istakne u kom pravcu bi trebalo da bude usmjeren rad radničkih savjeta, na osnovu dosadašnjih iskustava, da bi oni kao rukovodeći organi omogućili dalji uspjeh i napredak privrednih organizacija.

Sindikati su pomagali razvitak radničkih savjeta, rekao je Dragi Stamenković, i sada kada je Kongres na pragu najveći dio zadataka primili su Sindikati. Oni u odnosu na radničke savjete nisu bili neko rukovodstvo nego su nastojali da unaprede rad radničkih savjeta na taj način što su omogućavali izmjenu iskustava u radu, što su kritizirane izvjesne pojave i slabosti, što su pomagali proizvođačima da se osposobe da vrše funkciju upravljača.

U takvim uslovima radnički savjeti su uspjeli da brže savladaju početne slabosti i da se afirmiraju kao značajni faktori unapređenja proizvodnje. Ali ne možemo radničke savjete gledati samo kroz to kako su oni unapređivali ekonomiku. Ne treba posmatrati organe upravljanja samo kroz tu prizmu, ne treba ih posmatrati samo kao organe koji vode računa o ekonomskoj politici, nego u njima treba gledati i onu drugu stranu — društvenu stranu. Mi ne možemo ekonomiku i rezultate ekonomske politike odvojiti od društvene strane, jer oni utječu i na političko stanje i na položaj radničke klase. I ne treba ih ograničiti samo na ekonomsku politiku jer oni predstavljaju nepo-

sredne upravljače, oni su organ neposrednih proizvođača, oni su kičma i osnova naše socijalističke demokracije kroz koju dolazi do izražaja osnovna težnja radničke klase.

Organi upravljanja počeli su suviše da ulaze u stručne probleme. Međutim, mi moramo da damo određeno mjesto stručnom aparatu u čelu s direktorom. Hoću ca rečem da treba da pređemo na - blik rukovođenja koji će biti najsigurniji, a to je da naš stručni aparat daje organima upravljanja ekonomske i finansijske pokazatelje, analize i t. d., i da onda preko toga, putem analiza organi upravljanja otkrivaju slabosti. Ranije smo išli na to da putem pojedinačnih zaključaka tražimo rješenje nekih problema, a sada tražimo to na jednom višem nivou. Samo to na jednom višem nivou.

PLENUM KOTARSKOG SINDIKALNOG VIJEĆA

Nećavno je održan plenum Kotarskog sindikalnog vijeća, na kojem se raspravljalo o zadacima sindikalnih organizacija u izradi plinog sistema i analitičkoj procjeni radnih mjesta. Diskutiralo se i o dopunskom obrazovanju radnika, a na kraju je izvršena analiza posljednjih izbora za radničke savjete na području kotara.

da tražimo da stručni aparat osigura ekonomske i finansijske pokazatelje iz kojih će organi upravljanja dobiti jasnu sliku o poslovanju poduzeća. Radnički savjeti treba da sa bore protivu mješanja u operativne poslove i da bježe od podcjenjivanja i zapostavljanja stručnog aparata. Na taj način mi ćemo doći do najboljeg rukovođenja.

Ako tako shvatimo, rekao je dalje Stamenković, odnose organa upravljanja i aparata, onda i direktor ima određeno mjesto. On ima svoju određenu društvenu ulogu, tako da ni njega a ni poslovođe ne možemo da gledamo starim shvaćanjima. Njih treba gledati kao drugove sa najviše odgovornosti u privrednim organizacijama, kao ljude koji treba da djeluju u novim, potpuno izmjenjenim uslovima, kada radnička klasa nije samo najamna radnička klasa nego i upravljač. Međutim, moramo istaći da ima slučajeva da tu i tamo poneki direktor postaje oportunist koji se nagada sa radničkim savjetom, nastoji da se ne zamjera, da taktizira, da čuva svoj položaj, popušta, ne vodi stvarno računa o interesima poduzeća ili tako radi da se upravljanje svodi na formalnost.

Protekli period radničkog samoupravljanja pokazuje da su postignuti dobri rezultati, da je veliki dio radničke klase napredovao, da su ljudi povećali i svoje znanje. Vidi se da su proizvođači savladali početna znanja o ekonomici, o čitavom privrednom sistemu. Ali to po mome mišljenju nije dovoljno i mi treba dalje da idemo. A to znači pooštriti borbu za viši nivo znanja, ne samo ekonomskih znanja nego i općeg znanja radnika koji upravljaju poduzećima.

(S. S.)

Spomenik palim borcima u Zatonu

Pred proslavu DANA BORCA

Općinski odbor Saveza boraca NOR-a Kistanje vrši opsežne pripreme za proslavu Dana borca, koja će se održati 30. VI. 1957. u Ivoševcima, na mjestu gdje će biti otkrivena spomen kostunica i u nju sahranjene kosti palih boraca iz Ivoševaca i ostalih susjednih sela. U tu svrhu osnovan je odbor za proslavu.

Bit će priređene kulturne, zabavne i sportske priredbe, a pored toga učestvovat će i šibenski KUD »Kolo«. Mitingu će prisustvovati preko 200 preživjelih boraca bataljona »Bude Borjan« i ostalih gostiju, među kojima i drag Nikola Sekulić.

Radi osvježavanja uspomene na slavne dane naše Revolucije, toga dana izvršit će se improvizacija borbe s Talijanima kod »Šupljajek«. U borbama će učestvovati pripadnici prvobitne obuke odreda iz Bukovice i Kninskog odred. U toj borbi učestvovat će i avioni iz Aerobaze Zemunik.

Pored toga na dan proslave bit će izvršena zakletva članova Vatrogasnih društva sa kotara Šibenik. Predviđa se da će u ovogodišnjoj proslavi sudjelovati preko deset hiljada učesnika. (B. P.)

Sve organizacije Saveza boraca, kako u Kninu, tako i na čitavom području općine izradile su programe proslave 4. srpnja Dana borca. Pripreme za proslavu privode se kraju, a organizacijama na terenu pruža pomoć Općinski odbor Saveza boraca. Članovi organizacija rade na čišćenju i uređenju grobova palih boraca na koje će biti položeni vijenci. Do proslave bit će prikupljene kosti poginulih partizana, čiji humci su još rasi-jani po brdima, a na Dan borca izvršit će se svečana sahrana posmrtnih ostataka u zajedničke grobnice i kosturnice. Organizacija u Očestovu radi na uređenju kosturnice, a ona u Vrpolju preuzela je zadatak, da prikupi kosti iz grobova na Plješivici i da ih sahrani u zajedničku grobnicu, Članovi Saveza boraca u Strmici izvode dogradnju i uređenje postojećeg spomenika. Jedna od organizacija u Kninu izvršit će prijenos kostiju i sahranu dvojice boraca, koji su dosad počivali pod kninskom tvrđavom. Posjete grobovima palih boraca bit će organizirane u Mokrom Polju, Radučiću, Plavnu, Počlači i u selima Kosovske doline.

Društva iz Knina organizirat će partizanske marševe, koji će se kretati tragom prvih partizana ili putovima kuda su prolazili proslavljene jedinice i upoznavati poprišta borbi protiv okupatora i domaćih izdajnika. Društvo »Partizan« povest će svoje članove na Dinaru, na mjesto gdje je formiran prvi Dinarski partizanski odred. Odred kninskih izviđača učestvovat će u maršu do Očestova, a članovi Planinarskog društva »Dinara« poduzet će pohod do ustaničkog Plavnog. Prvoborci ovog kraja pričač će omladini uspomene iz prvih ustaničkih dana.

U okviru proslave Dana borca održat će se više raznih priredbi. Narodno sveučilište prikazat će u gradu i na selu dokumentarne filmove. Predviđa se otvaranje novih čitaonica u Kninu i Kninskom Polju, kao i izvođenje kulturnog i zabavnog programa od strane kulturno-umjetničkih društava i grupa.

Turističko društvo priprema izlet u Drvar, gdje će članovi posjetiti Titovu pećinu i Muzej desanta na Drvari.

Kao i prošlih godina na kninskoj tvrđavi bit će održano tradicionalno drugarsko partizansko veče. Izlozi u gradu bit će ukrašeni cvijećem i slikama narodnih heroja i istaknutih političkih rukovodilaca. Bit će ispisano nekoliko aktualnih parola na temu obustavljanja pokusa atomskim oružjem.

Organizacije u Kninu priredit će prijem djece palih boraca, a također će položiti vijence na grobove i zajedničke kosturnice. (A. M.)

Osnovan Kotarski odbor Matice iseljenika

U prošlu nedjelju je u velikoj dvorani Društvenog doma održana osnivačka skupština Kotarskog odbora Matice iseljenika Hrvatske. Uz predstavnike vlasti, političkih i društvenih organizacija, te javnih i kulturnih radnika iz kotara i grada, skupštini je prisustvovao i Božo Prpić, tajnik Glavnog odbora Matice iseljenika Hrvatske.

Referat je podnio prof. Slavomir Fulgosi, predsjednik Inicijativnog odbora, dok je dr. Ivo Sladoljev upoznao prisutne sa pravima društva.

Zatim je izabran Kotarski odbor u koji su ušli Ante Baranović, Nikola Bego, Vesna Dean, prof. Slavomir Fulgosi, Vitomir Gradiška, Veselin Grgas, Jerko Kaloper, Mićo Marić, Mile Pavičić, dr. Ivo Sladoljev, Krste Stipančević, Ivan Tešulov i Mate Vukov. Za predsjednika je izabran Nikola Bego, a za tajnika Mate Vukov.

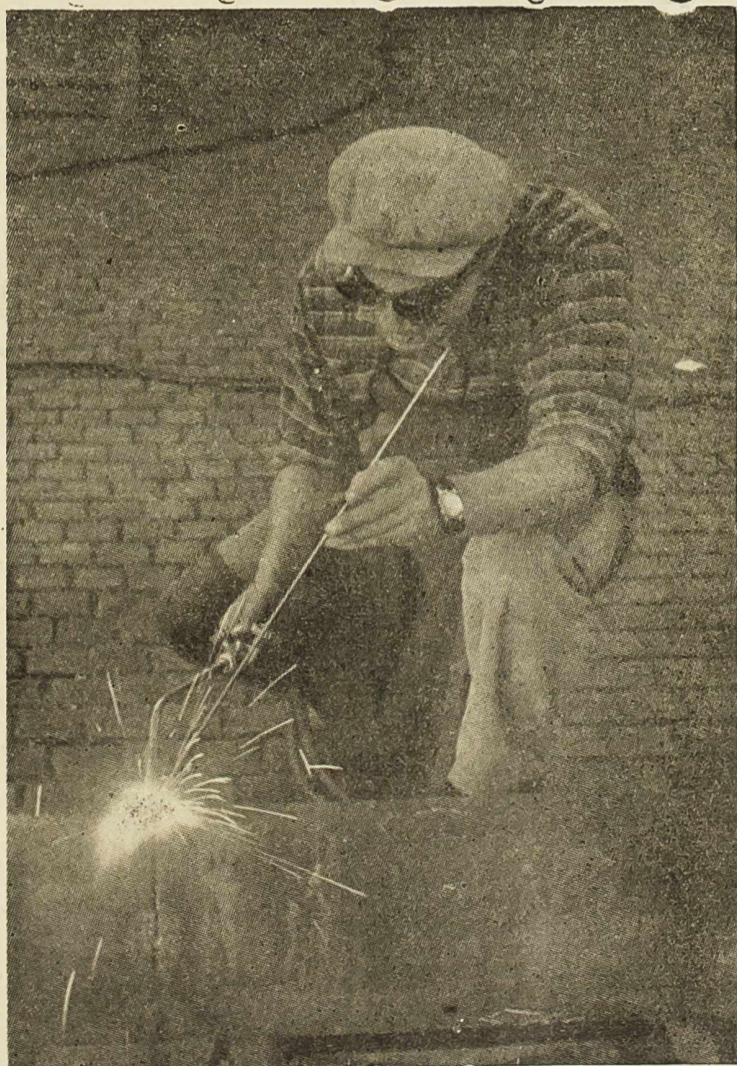
U referatu je, uz ostalo, bilo riječi o neposrednim zadacima. Kotarski odbor, naime, prvenstveno treba da radi na učvršćenju organizacije i uspostavljanju žive

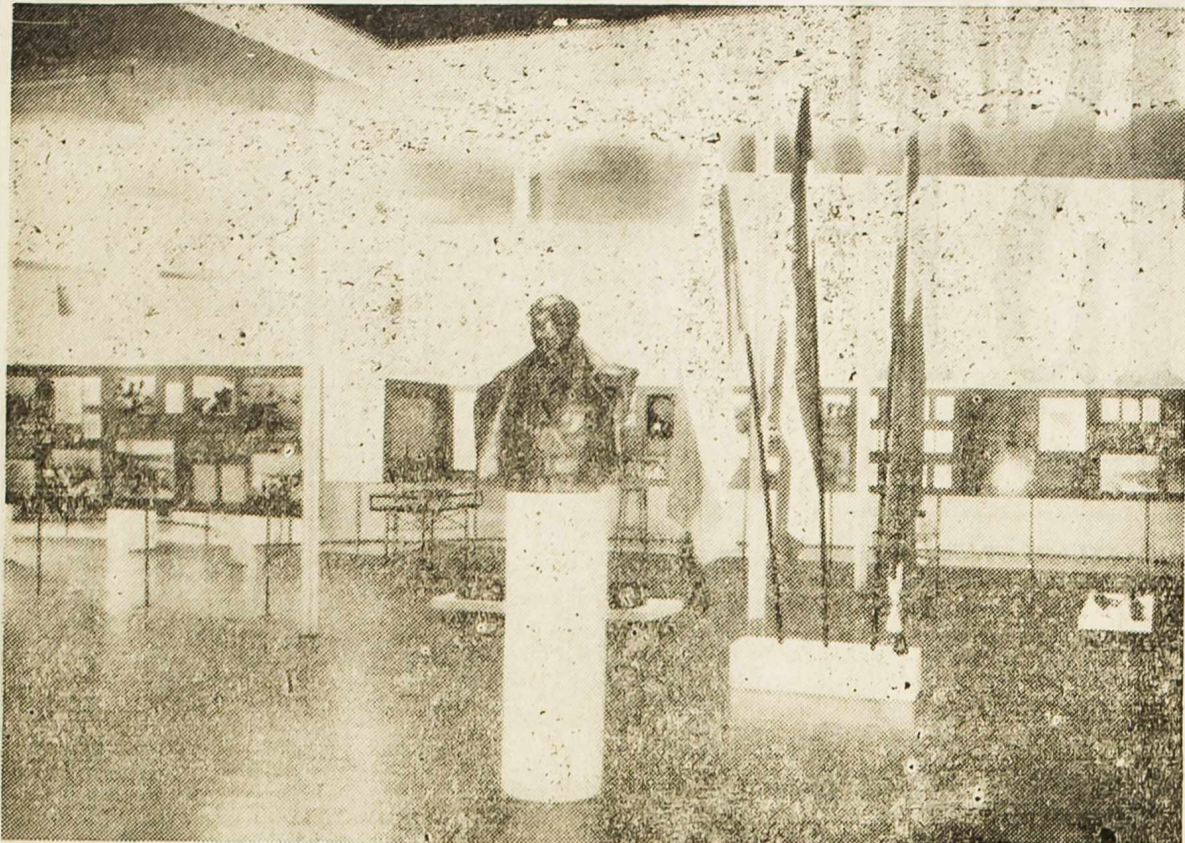
povezanosti kako sa Glavnim tako i s općinskim odborima. Za osnivanje takovih odbora postoje uvjeti u Šibeniku, Primoštenu, Vodica, Tijesnom, Oklaju i Drnišu, dok se povjereništva mogu organizirati u Zlarinu, Prvić Luci, Prvić Sepurini, Zablacama, Kapriju, Zirju, Rogoznici, Tribunju, Murteru, Betini i Jezerima.

Također je naglašena potreba učestvovanja u Iseljeničkom tjednu, koji je ustvari jedna snažna manifestacija povezanosti iseljenika s rodnim krajem. Tjedan će se održati od 8. do 15. srpnja.

Nadalje je istaknuto da bi se odmah moglo prići organiziranju u pisa u društvo svih društvenih organizacija, sindikalnih podružnica, poduzeća, ustanova i pojedinaca. Za izvršenje navedenih, kao i drugih zadataka bit će potrebna Kotarskom i općinskim odborima Matice iseljenika puna pomoć od strane svih lokalnih faktora, a naročito Socijalističkog saveza, naglašeno je na kraju referata.

Navečer je Narodno kazalište izvelo u čast delegata savremenu parišku komediju »Rodina ofanziva« od A. Roussina.

Otvorena je izložba „Od partizanskih odreda do Jugoslavenske armije“

Dosad preko 2000 posjetilaca

U Šibeniku je 20. o. m. otvorena izložba »Od partizanskih odreda do Jugoslavenske armije«, koju je uz pomoć narodne vlasti i Kotarskog odbora Saveza boraca, organizirao muzej Narodne revolucije u Zagrebu. U prisustvu predstavničke vlasti, JNA, političkih i društvenih organizacija, te većeg broja javnih i kulturnih radnika i građana, izložbu je otvorio Božo Blažević, predsjednik Kotarskog odbora Saveza boraca, a potom je Dragutin

Šukanec, direktor Muzeja Narodne revolucije u Zagrebu, govorio o značenju i organizaciji ove pokretne izložbe. Velika dvorana »Partizana« jedva je mogla da primi sve eksponate. Izloženo je 179 fotografija, 172 arhivska dokumenta, 68 primjerskih štampa, 119 predmeta i 43 karte, tabele i brojeva pregleda. Materijal je izložen kronološkim redom u skladu s procesom stvaranja i razvoja Jugoslavenske narodne armije. Premda je taj materijal najvećim dijelom sa područja Hrvatske, on je ipak povezan u jednu cjelinu sa dokumentacijom o najvažnijim momentima u djelovanju CK KPJ, Vrhovnog štaba i druga Tita na izgradnji naše Armije, kao i o najvažnijim momentima u razvitku onih partizanskih jedinica kojima je neposredno rukovodio Vrhovni štab.

Ovu veoma zanimljivu izložbu posjetilo je u prvih četiri dana preko 2000 osoba.

Uz Dan borca

Događaji u Hrvatskoj oko 4. srpnja 1941. god.

Što se događalo u Hrvatskoj onih historijskih dana prije šesnaest godina, kada je Centralni komitet komunističke partije Jugoslavije, na svom sastanku 4. srpnja 1941. u Beogradu, situaciju u zemlji ocijenio zreloom, da se narodi Jugoslavije pozovu na oružani ustanak?

Tih dana, u Hrvatskoj se razgurala vatra ustanka, a događaji koji su slijedili potvrđivali su, da je odluka rukovodstva Partije bila zasnovana na čvrstim temeljima.

ZAGREB, KARLOVAC, SISAK, OSIJEK, SPLIT

Dokumenta je toliko, da čovjek ne zna za čim bi prije posegao. »Vjesnik radnog naroda«, koji je ilegalno izlazio u Zagrebu zabilježio je opširnije događaje ne samo iz Zagreba i najbliže okoline, već i iz čitave Hrvatske, iz Korduna, Banije, Like, iz Dalmacije, a spomenuo je i velike događaje iz udaljenijih mjesta Bosne, Crne Gore i t. d.

Mostanja i Duge Rese. Izvršili su je članovi Partije i SKOJ-a pod rukovodstvom Većeslava Holjevca. To je bilo prvo rušenje pruge u ovom kraju. Raseljavanje sela oko Gline i ubijanje ljudi također je zabilježeno kao i borbe s ustašama.

Prve akcije protiv neprijatelja izvršene su i u Zagrebu i okolini, u Sisku, Osijeku, u Zagorju, zatim na pruzi Perković — Split, i drugdje.

TEROR U ZAGREBU

U Zagrebu je 4. srpnja 1941. izvršen iz jedne bare u Petruševačkoj šumi kod Radničke ceste ubijen policijski činovnik Ljudevit Tiljak.

Već prije toga, u Zagrebu je strijeljano više nevinih ljudi — za »odmazdu«. Bili su organizirani zloglasni pokretni prijeki sudovi. Jedan od njih je osudio na smrt Matu Medača iz Bereka kod Garešnice, jer su kod njega nađene četiri bombe, a on je izjavio (ta-

nađen ubijen onaj policijski činovnik. A »za odmazdu« za ovog policajca, 10. srpnja su strijeljani dr. Božidar Adžija, Ognjen Prica i Otokar Keršovani s još sedam Zagrepčana, među njima advokat Kuhn, inženjeri Rihtman i Korški, soboslikar Simo Crnogorac i drugi.

Zavladao je strah u srcima krvnika!

SITUACIJA SAZRIJEVA

Početkom srpnja su svuda raspacavani letci, pa je tako bilo i u Sisku, u Tvornici tanina i industriji »Drah«.

»Raznosači nisu pronađeni« — piše u ustaškom dokumentu u Sisku.

A, evo šta je tada poduzeo sišacki šef policije: prvo, postavio je zasjede na periferiji Siska, drugo, zatvorio je sve sporedne izlaze i uzlaze na željezničkoj stanici i uveo kontrolu putnika, kao i kontrolu mitnica, treće, izvršio je popis svih čilostila u gradu i zatim prdaju papira nepoznatima.

Tako je radeno i u Zagrebu i u svima gradovima.

Tih dana u izvještajima je zabilježen i bijeg iz koncentracionog logora Kerestince, kada su zatočnici odnijeli 14 pušaka, 2-3 puškomitraljeza i 30 bombi.

Tada su ustaški izvještaji javljali:

»Iako su poduzete stroge mjere protiv komunista, opažaju se neki njihovi pokreti i stalno se širi promičba. Najživlju akciju razvijaju u Zagrebu i oko njega kao oko kasarni, bacajući letke«.

U izvještaju se govori i o sabotazama. Pored njih akcija oko Karlovca, tu su još diverzije na pruzi Lečenik — Turopolje, paljenje njemačkih skladišta stijena u Vrapču i druge akcije u Hrvatskoj i Bosni, a ovaj dokument potpuno potvrđuje vijesti ilegalnog »Vjesnika radnog naroda«, koji izlazi u Zagrebu. U izvještaju su navedene akcije oko Siska i Petrinje, oko Plješevice, Gospića i Gračaca, zatim u »kvadratu Glamoč — Grahovo — Ključ — Petrovac« i drugdje.

NIZ DOKUMENATA

Pored izvještaja u »Vjesniku radnog naroda« imamo i nekoliko dokumenata iz Narodno-oslobodilačkog rata, datiranih u Zagrebu (Nastavak na 3. strani)

Karlovac je 3. srpnja doživio prvu diverziju — prekinut je glavni električni vod. Veliko uzbuđenje pružilo se, jer je već 6. srpnja izvršena veća akcija kidanja telefonskih veza na prugama Zagreb — Sušak i na pruzi od Karlovca prema Ljubljani. U gradu je uvedeno opasno stanje, prekinute su zabave, rekvirirana sva vozila. Nekoliko dana kasnije izvršena je i prva diverzija na željezničkoj pruzi sasvim blizu Karlovca između

ko je optužen), da je jedna bomba namijenjena »za poglavnik«. U isto vrijeme je optužen 20-godišnji Ivan Bučica, da je u Dubrovniku, javno uzviknuo: »Živio SS-SR«. I on je doveden u Zagreb i strijeljan.

Ustaše su optužili, sudili i odmah strijeljali Ivana Šikića, Stjepana Škrnjuga i Vilima Gašparovića »zbog raspacavanja komunističkih letaka«. Sve je to bilo onih nekoliko dana prije 4. srpnja, kada je

USKORO DVA SPOMENIKA PALIM BORCIMA

Da bi odali priznanje svojim palim borcima, mještani sela Ervenik i Ivoševci u općini Kistanje, prišli su dobrovoljnoj akciji za izgradnju spomenika. Tako će selo Ervenik uskoro otkriti veliki spomenik palim borcima, čija će vrijednost izgradnje stajati preko milijun i po dinara.

I selo Ivoševci iz kojeg je u toku NOB-e poginuo veliki broj boraca gradi spomen kosturnicu u koju će biti sahranjene kosti palih boraca sa područja ovog sela. I ova spomen kosturnica sagrađena je vlastitim sredstvima. Otkriće kosturnice uslijedit će povodom proslave Dana borca, koja će se održati 30. VI. o. g.

Sjećanje na druga Ambru

Ovih dana tragično je završio životom Ambro Živković, kapetan korvete, prvoborac iz Zatonu i jedan od organizatora ustanka na tom području.

Vijest o iznenadnoj smrti druga Ambru Živkovića duboko je potresla sve one koji su ga poznavali iz doba NOR-a; njegove drugove iz JRM sa kojima je suradivac, a posebno narod njegovog rodnog Zatonu, kojeg je toliko volio.

Ambro Živković, rođen je 1923. godine u Zatonu. Kao dijete ostao je bez roditelja, te ga stric dovedo kod sebe u Zagreb, školuje ga, a zatim on izučava konobarski zanat. Životni uslovi šegrti i utjecaj sredine povezuju ga već tada sa naprednim radničkim pokretom.

Pred rat drug Ambru Živković dolazi u svoj rodni Zaton, stupa u redove napredne omladine, a već 1940. godine postaje član SKOJ-a. Njegov rad osjeća se i kod ostalih omladinaca, tako da mu u 1941. godini Partija povjerava rukovodstvo Mjesne organizacije SKOJ-a. Iste godine drug Ambru postaje član KPJ, u trenutku kada grupa mladih komunista preuzima rukovodstvo partijske organizacije u Zatonu, organizira ustanak i vodi ga do pobjedonosnog završetka.

Na bojni zov Partije, u oružanu borbu protiv okupatora, drug Ambru odlazi među prvima, dolazi u Liku i povezuje se sa tamošnjim ustanicima, te stupa u II. četvu bataljona »Ognjen Prica«, u kojoj otmah postaje odličan puškomitraljezac. Hrabar i primjeran, odlikovao se smjelošću, beskompromisan u odnosu na izdajničke naroda, postaje vrlo popularan među drugovima Osnovno sio ga je krasilo jeste njegova velika ljubav

Ambro Živković

prema čovjeku, prema drugu

Ubrzo postaje rukovodilac te vrši razne partijsko-političke dužnosti u jedinicama NOV: vodni delegat, komesar čete, komesar bataljona, da bi poslije oslobođenja kao komesar brigade i drugim važnim položajima u JRM vrlo uspješno radio na jačanju naše Armije. Od svog »Brna« nije se rastajao u toku NOR-a, pa često ni onda kada je postao rukovodilac, smatrajući da će biti najsigurniji u njegovim rukama.

Cio njegov životni put, prije i u toku rata, ispunjen je borbom za slobodu svog naroda, kojeg je toliko volio, a poslije oslobođenja na neumornom radu i jačanju naše JRM, sve do posljednjeg dana svoga života.

Njegovom smrću naša JRM, Savez komunista i naši narodi gube svog zaslužnog druga i borca, a njegov rodni Zatonu istaknutog revolucionara, čiji primjer će služiti mladima kako se treba boriti za svoj narod.

U znak priznanja za njegova djela u toku NOR-a i samoprijegoran rad poslije oslobođenja odlikovan je sa više odlikovanja. Njegove grudi krase: Partizanska spomenica 1941., dva ordena za hrabrost, Orden bratstva i jedinstva II. reda, Partizanska zvijezda III. reda, Orden zasluze za narod III. reda i Orden Narodne armije III. reda.

Vječna Ti slava, druže i borče Ambro!

A. Ivanda

Društvena kronika

Neshvatljivo

»Ne dam ja ni direktoru ući iza banka, a kamoli tebi« — bile su riječi poslovođe prodavaonice broj 15 poduzeća »Prehrane« Zarka Sabioni, kad mu je tržni inspektor saopćio svrhu svog dolaska u prodavaonice.

Inspektor tog dana nije izvršio svoj zadatak.

Ništa bolje nije bio primljen tržni inspektor ni u poduzeću »Dane Rončević« od direktora Ive Ivica. »Dok sam ja direktor u poduzeću, podatke koje tražiš, ne ćeš dobiti«, rekao je direktor i kod toga ostao.

Ni ovoga puta inspektor nije izvršio svoj zadatak.

To je bilo ovih dana u Šibeniku, a u Drnišu, kao po dogovoru, bio je odbijen tržni inspektor, kad je došao u poljoprivrednu zadrugu »Gradina«, da izvrši neku kontrolu. Šef računovodstva Josip Reljanović rekao mu je: »Ti nemaš pravo da vršiš kontrolu poslovanja ove zadruge«, te mu oduzeo računovodstvene kartice, koje je počeo pregledavati. Protestu šefa računovodstva pridružio se i poslovni upravitelj Mile Lovrić, govoreći da je poslovanje »Gradine« predmet kontrole samo zato, što tržni inspektor ima prema toj zadruzi nepravedno negativan stav.

Kontrola je ipak izvršena, ali uz asistenciju organa unutrašnjih poslova.

Sabravši ove podatke o odnosu pojedinih odgovornih osoba u privrednim organizacijama prema kontroli koja se vrši na osnovu zakona, opravdano se pitamo, odakle proizlaze opisani stavovi. Je li to nepoznavanje propisa, objest pojedinih, pomanjkanje ličnog odgoja, ili nešto drugo. Mi se ne želimo upuštati u analizu ovih i ovakvih pojava. Namjera nam je samo da na to ukazemo i time do-

prinesemo njihovom otklanjanju. Ipak, uvjereni smo, da se ne radi ni o nepoznavanju propisa, niti o objestima odnosno o neodgoju. Osobe, koje su na opisani način postupile, rade već duže vremena u privredi, a po svojim osobnim svojstvima, zrelosti i iskustvu su takve, da bi se teško pomirili s mišlju, da bi ovakav postupak bio posljedica sile ili zanemarenosti u odgoju.

Dakle, radi se o nečem drugom. A o čemu?

Naglasili smo, da ne želimo vršiti neke analize. Onom, koji želi naći put za rješavanje takvih pojava, možda bi mogao pomoći odgovor na pitanje, koji je bio cilj kontrole. Nije isključeno, da tu negdje leži odgovor.

U prodavaonici broj 15 inspektor je imao zadatak da utvrdi, ide li sav utrak preko blagajne, ili se naplata vrši neposredno od prodavača.

Kod poduzeća »Dane Rončević« inspektor je trebao pregledati i ispitati dokumentaciju, kojom je direktor pravdao svoja putovanja u inozemstvo.

U »Gradini« inspekciju je interresiralo, kako i u kojoj mjeri je vršeno kreditiranje s većim iznosima nekih namještenika zadruge.

Dakle?

Svakako, činjenice i okolnosti, od kojih bi se mogao uputiti onaj, koji želi naći pravi uzrok grubog i nepravilnog odnosa odgovornih osoba u navedenim privrednim organizacijama prema kontroli. Mi ne tvrdimo, da postoje nepravilnosti, ali ne isključujemo, da je korijen takvog odnosa u stavu, da se kao poslovne tajne sačuavaju i neke lične, koje, u najmanju ruku, treba da pretrpe društvenu kritiku.

LJETNI AKORDI

Vruće, nema šta! Upravo, paklenski vruće. Neobično za ovo doba godine. Atomi, da, atomi su krivi, jer oni su krivi za sve što je neobično, naročito u meteorološkim zbivanjima. Zima je neobično blaga — krive su atomske eksplozije. Zima je strašno oštra — opet su krivi atomi. Ljeto nikako da se ustali — atomi su krivi. Strašna dugotrajna sparina — djelo atoma. Eksplozije u Sibiru, Božićnim otocima i Nevadi okrenule su sve naopako. Uzaludna su uvjerenja meteorologa da se još ništa u klimatskom pogledu nije desilo što nije sasvim normalno.

Šibenčani su ove godine zaboravili na datum prije kojeg je svako kupanje opasno po život. Rana atomska vrućina ih je pristigla da se ove godine malo ranije masovno rashladuju u plavom Jadranu. »Jadrijac« se čvrsto drži tradicije i ne preostaje nego Martinska. Pinica, motori, motorini neumorno su prevazili preko Slavkin motor jedva viri iznad morske razine, koliko je krcaat. Ali, muka je prava na Martinskoj. Ljudi se doduše masovno na njoj kupaju, ali to nije pravo kupalište, divlje je to kupalište. Ne možeš stajati, nemaš na što sjesti, kad ideš u more moraš praviti svakojaku gimnastiku, da bi održao ravnotežu. Ko im je kriv! Martinska nije priznato kupalište, pa zašto bi se na njoj napravilo nešto što bi olakšalo muke kupaca. Neka idu na »Jadrijac«.

Da, otvorila se napokon i »Jadrijac«. Kabine su podijeljene. Dobri sustanarski odnosi opet će imati prilike da dođu do punog izražaja. Ove godine su kabine nešto skuplje, ali ništa za to, tako je svake godine. A zašto i ne bi, kad je, usprkos tome, jagma za njih svake godine veća.

Kao i svake godine bačena je alarmantna vijest da će prevoz stajati 50 dinara, ali ostalo je na 25.

Domšljati upravljači, tj. oni iz uprave, ove godine su ipak izašli s nečim novim: unajmili su za čitavu sezonu i jedan dio svačionica. Genijalno, prihodi su povećani, a vankabinska kupacka masa može se svačiti u i šumi.

Elektrifikacija »Jadrije« je u toku. Završetak radova se očekuje sa nestrapljenjem, jer je ubaćena, sigurno od nekih zlobnika, vijest da će biti elektrificirana i gostoljubiva šumica na »Jadriji«. Zbogom, idilo!

Poljana je navečer prazna, obala puna. Naročito pri dolasku broda. Ljudi malo prošetaju, pa onda zazele negdje sjesti i rashladiti se kakovim pićem. Tu je »Krka« sa svojom megafonskom muzikom, koja osigurava noćni mir susjedstvu, megafonskim cijevima, pa onda »ispred Solde«, gdje je provedena uspjelja simbioza slastičarne i restoranta, pa trg ispred »Medulića«, gdje čevapčići svojim zamamnim mirisom mame prolaznike, kao što su sirene svojim pjevanjem mamile Odiseja. A mnogi ne propuste da se svake večeri, sjedeći ili u prolazu, rashlade s već popularnim sladoledom u »Alpi«. Ugodne bašte u Narodnoj kavani ove godine nema. Uzalud jadikovke, nema je i gotovo! Onaj koji hoće da uživa u lijepom pogledu i odmaru živce u savršenoj tišini uspet će se na tvrđavu. U lijepom pogledu će uživati, ali od savršene tišine ni spomena. Iz jednog zvučnika (Strašnog li izuma!) upravo zaglušujuće trešti muzika.

— Bi li moglo malo tiše? — bojažljivo sam se obratio konobaru.

— Bi, kad bi vi sami bili ovdje! — kratko i jasno mi je odgovorio isključivši svaku diskusiju o tome.

A te večeri, kad sam potražio mir na »fortici«, neprekidno su udarali iz zvučnika njemački marševi. Grupi Nijemaca, koji su se tu zabavljali, trebalo je, jadnima, priuštiti osjećaj kao da se nalaze kod svoje kuće. Široka je naša slavenska duša!

Teatar je zatvoren. Ništa nam nije poznato da li će ove godine biti ljetne pozornice. Da li će muze u Šibeniku spatati ljetni san? Pulski festival, u Rijeci, mislim, imaju neke ljetne priredbe, u Zadru festival sportova, Splitske ljetne priredbe, Dubrovačke ljetne igre. A u Šibeniku?

— Imamo barem kino.

— Jest, ima na onaj koji hoće da se kuha u njemu.

— A ljetni kino? Što je s njim?

— Da, ljetni kino...

— s —

Skradinske teme

Čini mi se, da se često puta površno, pa, štoviše, i lakomisleno govori i piše o ovom malom, ali simpatičnom gradiću na rijeci Krki. Strogi izraz: grad bez perspektive: ... ljudi koji žive od uspomena na staro i t.d. doduše to nikome ne koristi, ali zato umnogome šteti razvitku ovoga mjesta — i čini vrlo lošu uslugu njegovim stanovnicima. Ovakva neodgovorna mišljenja Skradinjinu vrijeđaju.

Grad bez perspektive — znači mrtav grad, grad koji nema nikakvih uslova za razvitak. Pa, štoviše, takav grad ne može biti ni administrativni, a još i manje kulturno-prosvjetni općinski centar za sela koja mu gravitiraju.

U Skradinu je svojevremeno podignuta savremena tvornica kreča, u koju se uložilo dosta materijalnih sredstava. No ona ne radi. Za mnoge je ova tvornica postala jedan beživotan objekat. Ali za Skradin i njegovu okolicu ona još uvijek predstavlja stanovitu nadu; ona živi. Ljudi kažu: Sve dok je ne sruše vjerujemo da će jednoga dana proizvoditi, ako ne kreč a ono, kako se u zadnje vrijeme govori, šamotnu ciglu. U svakom slučaju uz jedan industrijski objekt formiralo bi se jedno zdravo jezgro koje bi odigralo vrlo pozitivnu ulogu u psihologiji ovdšnjih ljudi.

Skradinski godišnji i sedmični sajmovi između dva rata bili su poznati u čitavoj Sjevernoj Dalmaciji. Oni su privlačili mnoštvo posjetilaca, koji su u ovaj mali grad na rijeci Krki unosili život i pjesmu. Međutim, danas su ovi sajamski dani mrtvi, isto tako kao što je mrtva i izgrađena krečana. U svakom slučaju ove sajmove treba ponovo oživjeti, jer su oni potrebni, ne samo Skradinu i njegovim selima, već i mesarima iz Šibenika i našim otočanima. Oni, štoviše, imaju i svoje opravdanje u tradiciji i psihologiji seljaka.

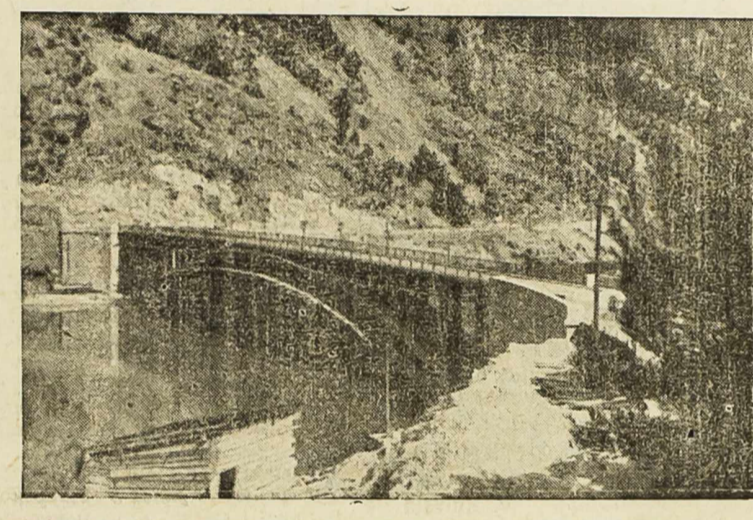
U turističkom pogledu Skradin zaista predstavlja vrlo privlačnu i atrakcionu točku, kakvu mnoga tzv. turistička mjesta ne posjeduju, a ipak im se posvećuje mnogo više pažnje nego to ona zaslužuju. Jer, kad Skradin ništa drugo ne bi posjedovao već samo u svojoj neposrednoj blizini divna, i u Evropi jedinstvena, slapova Krke, zaslužio bi da mu se posveti puna priga. A on posjeduje mnogo toga što bi trebalo posjetiti, ne samo domaći već i strani turisti. Rijeka Krka, od Skradinskog bukca pa uzvodno do manastira Arandelovac, sa svojim brzicama, Visovcima, zelenilom i divljinom, koja ponekad uzbuđuje — sve to govori u prilog tvrdnje turističke privrede u ovom gradiću. Pitoma sela skradinske oklice: Dubravice, Rupe, Velika Glava, Sonkovići i t. d. sa svojim brežuljcima i dolinama zaslužuju da ih se posjeti. Štoviše, ovdje u Prokljanskom jezeru može se razviti i sportski ribolov. Ribiči će ovdje, kao i u rijeci Krki, naći sve ono što mu najviše odgovara: mir, samoću i dosta ribe. Istina, ovdje se postavlja pitanje, što Skradinjani mogu sami učiniti za svoje mjesto bez pomoći komune (koja je neophodna). Na pr. sa nešto finansijskih sredstava i više zalaganja mogu se urediti neke popaljene zgrade, koje bi itekako dobro došle za razvoj turizma. Druge se mogu adaptirati. Štošta se može učiniti i na uljepšavanju mjesta; javni nužnici i kanalizacija su neophodni. Tu još dolazi u obzir pristanište, jaruge i park. Dakle, treba iskoristiti sve raspoložive snage mjesta, treba početi.

Skradin ima dosta kvalitetnog voća i povrća. Vино iz okolice Skradina odličnog je kvaliteta.

Ali ovdje bi uspijevala i levanda, kao što uspijeva i drugo ljekovito i aromatično bilje, kojemu, nažalost, nitko ne posvećuje dovoljno pažnje, iako bi ono predstavljalo dobar izvor prihoda (kilogram kadulje plaća se 60 dinara). Treba koristiti sve mogućnosti za privredivanje, a ne kao što to neki predlažu, ograničiti se isključivo na povrtlarstvo, koje je istina rentabilno, ali ponekad, za vrijeme nepogoda: suše, mrazova, tuče i t. d. i problematično.

Zadružna ekonomija iz Skradina podigla je dva voćnjaka — breskvikva, koji se vrlo dobro razvijaju. No iznenadilo me kad sam saznao, da se u ovom općinskom centru ne nalazi nijedan agronom. Svojevremeno je gradić ostao nekoliko mjeseci i bez liječnika. Cijom krivnjom?! Zar to ne zaslužuje? Kako u datom momentu pružiti stručnu pomoć zadružnim ekonomijama, selu i pojedincima? Mislim da neću pogriješiti ako kažem, da se ovakve anomalije ne mogu tolerirati. Svratio sam i do tržnice i pogledao cijene voća i povrća, koje su bile za oko 20 dinara niže od cijena na šibenskoj tržnici. No začuđuje cijena kruha: 52 dinara kilogram. Ima li to svog opravdanja?

Skradin ima lijepo uređenu kinodvoranu, gdje se subotom i nedjeljom daju, kako mještani kažu, loši filmovi. Ali u tom pogledu mogu se tješiti činjenicom, što ni mi ovdje ne stojimo mnogo bolje od njih, to nije krivica do ov-

Vijesti iz Bukovice

SASTANAK UDRUŽENJA REZERVNIH OFICIRAZ OPĆINE KISTANJE

U Kistanjama je održan sastanak Udruga rezervnih oficiraa kojem je prisustvovao potpukovnik JNA Mirko Koprivica. Svrha ovog sastanka bila je da se razmotri pitanje ovogodišnje proslave Dana borca, kao i pomoć Udruga Odrreda predvojničke obuke koji će učestvovati u vježbama improvizacije sukoba neprijatelja sa borcima bataljona »Bude Borjan« kod »Suplejaca« u selu Ivosevcima 1942. godine. Odrred će brojiti 230 omladinaca. Za komandanta odreda određen je Reljić Nikola, politikom. Đurica Vujo, a komandant cjelokupne vježbe bit će Mirko Koprivica, potpukovnik Garnizona Knin. Time će i Udruga rezervnih oficiraa dati svoj prilog organizaciji proslave Dana borca. (B. P.)

I SELA BUKOVICE BIT ĆE ELEKTRIFICIRANA

I mještani sela Čučevo i Ivosevci vrše pripreme za elektrifikaciju. Tako su seljaci ustaničkog sela Čučevo već odavna razmišljati kako bi i oni svoje petrolejke zamijenili električnim sijalicama. I ako

dašnjih rukovodilaca, već do poduzeća koja se bave uvozom filmova. Gotovo isti slučaj je i u logoru za predvojničku obuku, gdje se često puta prikazuju samo dječji filmovi.

O kulturno-prosvjetnim prilikama skradinske omladine kao i omladine okolnih sela ne vodi se dovoljno računa. Knjižnice ukoliko postoje, slabo su organizirane. Gdje su domovi kulture, čitaonice, amaterske kazališne družine? Da li smo pružili dovoljnu pomoć mladim ljudima u njihovim nastojanjima da konačno pronađu svoj pravi sadržaj kulturnog života. U nekim selima su »dvojnike«, uz obaveznau čašu vina sastavni dio života. Zatim dolazi tučnjava. Kao i prije stotinu godina. A omladina je poletna, što pokazuje i činjenica da se stalno odaziva na radne akcije. Ali prepuštena je sama sebi i štetnim običajima sredine.

Zar članovi našeg kazališta, kao i kazališta lutaka, kad polaze na gostovanja, ne bi mogla, bar s vremena na vrijeme navratiti i u ova sela, koja se nalaze »bogu izavoda«, ikako se slikovito izražavaju tamošnji mladi ljudi? Ne, ne bi ona bila lošija publika od druge. Naprotiv, bila bi veoma zahvalna. U ovim selima ima dobrih zadrugara, dobrih domaćina, ljudi s velikim i toplim srcem. U Dubravici se ne nalazi rudnik ugljena. Oni nas očekuju, a mi im ne dolazimo. I to samo zato što se nalaze »bogu izavoda«.

Petar Bilušić

Iz Knina

GOSTOVANJE PJEVAČKOG ZBORA »IVAN FILIPOVIĆ«

Prošle srijede, završavajući Jadransku turneju, pjevačko društvo »Ivan Filipović« iz Zagreba, prisredilo je u Domu JNA veoma uspješni vokalni koncert pod ravnanjem prof. Bože Antonića. Izvedene su kompozicije Gotovca, Odaka, Grgoševića, Gobece, Mokranjca. Nažalost posjeta je podbacila. Svakako poslije gostovanja šibenskog »Kola«, koje je pred godinu dana ovdje nastupilo, koncert »Ivan Filipovića«, bio je izvanredan kulturni događaj. Gosti su se predstavili kao kvalitetan ansambl.

POČELI ZAVRŠNI ISPITI

Ovih dana započet će završni ispiti maturanata kninske gimnazije i učenika u privredi. Višem tečajnom ispitu prijavilo se 36 učenika. Pismeni dio ispita je završen, ali rezultati još nisu poznati. Tema iz hrvatskog ili srpskog jezika bila je: »Na nebu gdje nikoga nema, trepere zvijezde, a zemlja ... čime je ona nakićena«.

U školi učenika u privredi završnim ispitima pristupilo je 27 đaka. I ovi učenici su pisali ispitne zadatke i dovršili radove iz stručnog crtanja. Na ovoj školi usmeni dio počinje u nedjelju, a u gimnaziji u ponedjeljak 24. o. mj.

U KNINU ĆE SE ODRŽATI PIONIRSKO NATJECANJE KOTARSKOG ZNAČAJA

Pioniri, članovi DTO »Partizan« sa čitavog područja šibenskog kotara, u nedjelju 30. o. mj. učestvovat će u natjecanju u osnovnoj i naprednoj višeboju, koje se održava u Kninu.

Očekuje se dolazak oko 200 natjecatelja. Za vrijeme boravka u Kninu pioniri će logorovati pod šatorima u borićima, na prostoru dječjeg igrališta. Pobjednici ovog natjecanja bit će upućeni na ljetovanje na Badiju kod Korčule.

IZ MATIČNOG UREDA KNIN

ROĐENI

Davor, sin Josipa i Anđeljke Živković; Zoran, sin Miodraga i Nade Ranković; Dušanka, kći Steve i Anđeljke Kuprešanin; Milan, sin Josipa i Ljubice Lisica; Mirjana, kći Luke i Mare Jokić; Jasminka, kći Miloša i Nevenka Ljubojević; Jovanka, kći Milana i Milke Bauk; Vera, kći Paje i Dušanke Kolundžića; Petar, sin Jovana i Cvite Jajić; Vesna, kći Jure i Juke Plazibat; Mara, kći Petra i Mande Vuković; Djoko, sin Ljube i Dragice Majstorović; Jasna, kći Đure i Anice Novaković; Vitomir, sin Ranka i Ljubice Adamović; Ljiljana, kći Petra i Bosiljke Radinović-Kaplarović; Draginja, kći Jovana i Anđe Nonković; Branka, kći Janka i Olge Jerković; Ilija, sin Dušana i Milice Zelenbaba i Zoran, sin Boška i Anđe Rašković.

VJENČANI

Dervišević Murat, milicioner — Surla Pera, domaćica; Čučak Glišo, radnik — Bjelja Marija, domaćica i Crnarić Drago, vodnik — Milčec Ivanka, radnica.

UMRLI

Turudić Ante pok. Mile, star 57 god.; Gavran Jovo Antin, star 3 godina i Dondur Milica ud. Nikole, stara 88 god.

ELEKTRIFIKACIJA JUŽNOG PRIMOSTENA

Želja mještana sela Južnog Primostena već odavno je usmjerena za dovod električne struje. Na posljednjem zboru birača odlučeno je da se priloži u fond za elektrifikaciju 2% od čitavog proizvoda koji se proda zadruzi. Namjera je mještana da se izvrši priključak na dalekovod u Ražinama. Do danas fond za elektrifikaciju raspolaze s oko 7 milijuna dinara. Od tih sredstava poljoprivredna zadruža će postaviti električnu mrežu do Široka, Kruševa, Ložnice, Vezca, Starova i Vadjla, dok će instalaciju unutar sela provesti sami mještani. (S. G.)

OBUSTAVLJENI RADOVI NA GRADNJI OSMOGODIŠNJE ŠKOLE

Pred izvjesno vrijeme otpočeli su radovi na izgradnji osmogodišnje škole u Južnom Primostenu. Uslijed nedostatka finansijskih sredstava radovi su obustavljeni. Mještani očekuju pomoć mjerodavnih faktora, da bi dobivenim malim sredstvima dobrovoljnim radom mogli nastaviti gradnju škole. (S. G.)

da lako može doći do saobraćajnih nesreća. U poštivanju saobraćajnih propisa jedino se ističe Šime Matašić, koji vozi veoma oprezno. Mještani izjavljaju opravdano negoduju i zahtijevaju, da se poštvaju saobraćajni propisi, kao što je to slučaj i u ostalim mjestima. (B. P.)

Događaji u Hrvatskoj oko 4. srpnja 1941. godine

(Nastavak sa 2. strane)

nešto prije kao i poslije 4. srpnja, iz kojih se točno vidi kako je situacija u Hrvatskoj sazrijevala za veliku odluku od 4. srpnja i kako su, poslije 4. srpnja, vrlo brzo uslijedili rezultati odluke CK KPJ o držanju oružanog ustanka u Jugoslaviji.

Još sredinom lipnja, Centralni komitet KP Hrvatske izdao je jeuno saopćenje o situaciji u zemlji i poziv na borbu protiv okupatora. Naravno, takvih akata je bilo i prije i poslije kao na primjer, proglas CK KP Hrvatske od 15. travnja. Zatim još nekoliko proglašenja upućenih narodima Hrvatske, proglas domobranskim jedinicama i drug; iz ovih dokumenata, a naročito iz spomenutog saopćenja CK KP Hrvatske vidi se jasno kakva je bila situacija u zemlji.

Proglašenje za kralja jednog talijanskog princa, predaja Dalmacije Italiji, a Medimurja Mađarskoj, rekvizicije hrane i odvlačenje u Njemačku, glad, teror, gonjenje radnika u Njemačku i razni drugi događaji bruali su kroz narod, a ovo saopćenje CK KP Hrvatske se bavi tim događajima, politički ih objašnjava. U njemu se osim toga raskrinkava Mačekova HSS, i iznose se i suprotnosti i zatrovani odnosi između frankovačke gospode, pronjemačkih strujanja

i mačekovačkih »englezera«, koji ipak svi zajedno suraduju. Ustaše su tada hapsili Mačekove »zaštitnike«, Nijemci i kulturbundaši u Slavoniji hapsili su ustaše, Talijani su favorizirali četnike, a u Zagrebu je tada, pod najvećim terorom, izbio pet štrajkova. Komunisti su djelovali svim sredstvima i svim snagama, a odjeci u narodu bili su vrlo povoljni za ustanak.

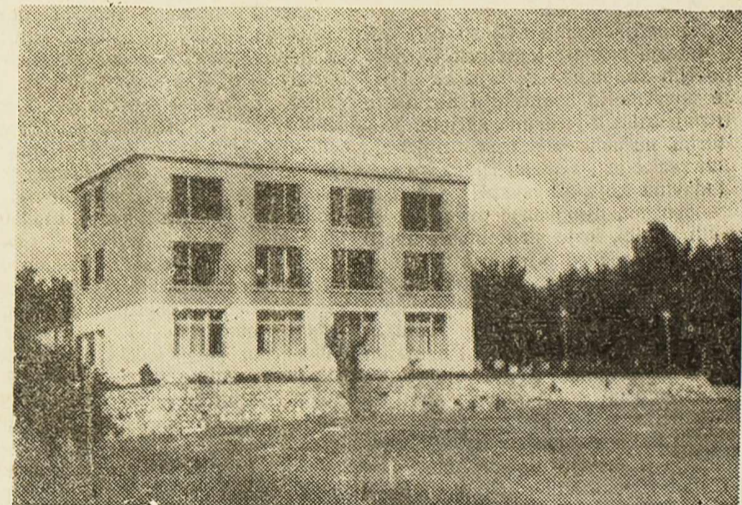
U proglasu CK KPJ izdatom poslije napada na SSSR i kad je Pavelićeva marionetska vlada izjavila da će »ispuniti svoje obaveze« (tj. da će slati vojsku na ruski front) istaknute su osnovne parole protiv okupatorove mobilizacije za istočni front i potrebna otpora mobilizacije.

Konačno, kada su u Hrvatsku stigle prve vijesti o odlukama CK KPJ od 4. srpnja, situacija je bila potpuno zrela za ustanak. Proglas CK KPJ od 12. srpnja razrađen je u Hrvatskoj i CK KPH, pozivajući se na poruke u tom proglasu, pozvao je narode Hrvatske na oružanu borbu. A članovi CK KPH i mnogi partijski radnici razišli su se odmah, kao i prije toga, po čitavoj Hrvatskoj kao organizatori velike borbe koja je obuhvaćala čitave oslobođene i neoslobođene krajeve.

Mahmud Konjhođić

Zlarin se slabo pripremio za ovogodišnju turističku sezonu

Zlarin, jedno od najjačih turističkih mjesta u okolici Šibenika, kako doznajemo, veoma slabo se pripremio za ovogodišnju turističku sezonu. Otkako je poljoprivredna zadruža prestala da vodi poslovanje mjesnog restorana, ovaj je već duže vrijeme zatvoren. Izgledalo je da će taj objekt preuzeti ugostiteljsko poduzeće »Jadrija«, međutim, nastalo je sporno pitanje u vezi inventara koji se u njemu nalazi. Naime, poljoprivredna zadruža smatra taj inventar svojim vlasništvom i odbija je da ga preda na upotrebu poduzeću »Jadrija«. Nakon toga raspisan je natjecaj oko preuzimanja tog objekta, ali, nažalost, to je uslijedilo i suviše kasno. Sezona je u jeku, a Zlarin je ostao bez ijednog ugostiteljskog objekta. Istina, u mjestu postoji jedna krčma, ali se piće može dobiti jedino »preko puta«. Prema izjavama nekih gostiju, koji su se našli ovih dana u Zlarinu, tuže se da čak nisu mogli dobiti ni vode. Postavlja se pitanje da li će netko biti pozvan na odgovornost i tko je pozvan da vodi brigu oko smještaja gostiju, kojih će sigurno biti u toku ovog ljeta. Prema sadašnjoj situaciji izgledi su za to veoma loši. Možemo s pravom zapitati, što je učinilo tamošnje turističko društvo da se popravi opće stanje. Jer, malo je mjesta u našem primorskom pojasu, koje ima tako povoljne uvjete za razvoj turizma kao što to ima Zlarin. Dovoljno je samo istaći da u Zlarinu ima 60 kreveta u kućnoj radinosti, pa da se odgovornim faktorima malo više pozabave s tim. Jer, ne može se dozvoliti, da se jedno takvo mjesto, koje je nedavno steklo punu afirmaciju, nade među posljednjima na ovom području, sa mnogo zalaganja i upornosti može se mnogo toga postići, kao što to dovoljno pokazuju Vodice, čiji su mještani i njihovo turističko društvo zaista učinili dosta u razvoju i unapređenju turizma (J.)

Domaralište »Grafike« u Vodicama

Selo Goriš dobilo vodovod

Još se gotovo nije stišala radost mještana sela Goriš, na nedavno postignutu radnu pobjedu, kad je selo dobilo električno svjetlo, kad u nedjelju ponovo je zaokupio mještane ovog sela još radosniji događaj: selo je dobilo vodu. Davni san konačno je ostvaren, a što je najznačajnije ta velika radna pobjeda djelo je njihovih ruku.

Sve je počelo na zboru birača. Mještani su odlučili da od narodnih vlasti zatraže cijevi i ostali materijal, a radove da izvedu sami. Pedeset obitelji nije žalilo truda da bi njihovo selo što prije dobilo vodu. Svaka obitelj dobila je određeni zadatak, koji je s uspjehom završen. Ovoga puta, više nego ikada ranije, došla je od izražaja svijest o zajedničkom interesu. U toku cijele akcije dato je 8.000 radnih sati. Citav posao završen je u rekordnom vremenu od mjesec dana. Akcijom je upravljao Mile Labor pok. Marka s puno volje i požrtvovnosti. Obilnu pomoć pružila je u materijalu i stručnoj radnoj snazi uprava Gradskog vodovoda u Šibeniku. Također treba istaći pomoć i razumijevanje druga Lipovića, tehničkog rukovodioca Gradskog vodovoda.

U pozdravnoj riječi okupljenim Gorišanima na nedjeljnoj svečanosti, govorio je drug Vinko Petrina, predsjednik općinskog odbora SSRN Šibenik, koji je, pored ostalog, rekao: »Raduje me kad vidim kakovom voljom i upornošću gradite sebi bolji život. Voda koja danas teče vašim selom, donijet će vam mnogo blagodati. Od srca vam čestitam na velikoj radnoj pobjedi.«

N. Dunkić

Uspjeh pjevačkog zbora „Ivan Filipović“ u Drnišu

Pjevačko društvo »Ivan Filipović« iz Zagreba održalo je u Drnišu koncert. Ovo društvo je pod vodstvom profesora Bože Antonića izvodilo kompozicije: J. Gotovca, K. Odaka, Z. Grgoševića, R. Gobece, St. Mokranjca, te I. Matetić-Ronjgova.

Publiku su oduševile »Roženice«, čijem izvođenju je prisustvovao i autor, kojeg je publika toplim aplauzom i buketom cvijeća toplo nagradila.

Topao prijem, aplauz publike i trinaest buketaa cvijeća bila je nagrada izvođačima ovog koncerta.

Sutradan je ovo društvo na Poljani maršala Tita, pred većim brojem građana ispred spomen ploče na kojoj se nalaze ispisana imena prvoboraca održalo komemoraciju.

Oko jedanaest sati članovi ovog društva posjetili su Meštrotičev mauzolej u Otavicama, a zatim su krenuli za Knin.

Aktivnost društva Naša djeca

Društvo »Naša djeca« kao najuspješnije društvo u Drnišu ovih dana uspješno je izvelo dvije priredbe.

Dramska sekcija je u prostorijama kina »Zora« izvela veselu igru s pjevanjem u 4 čina i sa 4 priloga »Sęgrta Hlapića«.

Izvedba ovog komada ostavila je dubok utisak kod gledalaca. Izvedba ovog komada ostavila je dubok utisak kod gledalaca. Na kraju školske godine dramska sekcija je priredila završnu školsku priredbu. Program je bio veoma bogat. Bila je izvedena »Snjeguljica«, te ritmičke vježbe s lutkama i recitacije. Nastupio je također tamburaški zbor Đačkog doma.

PREDAVANJE O UTISCIMA S PUTA PO SSSR-u

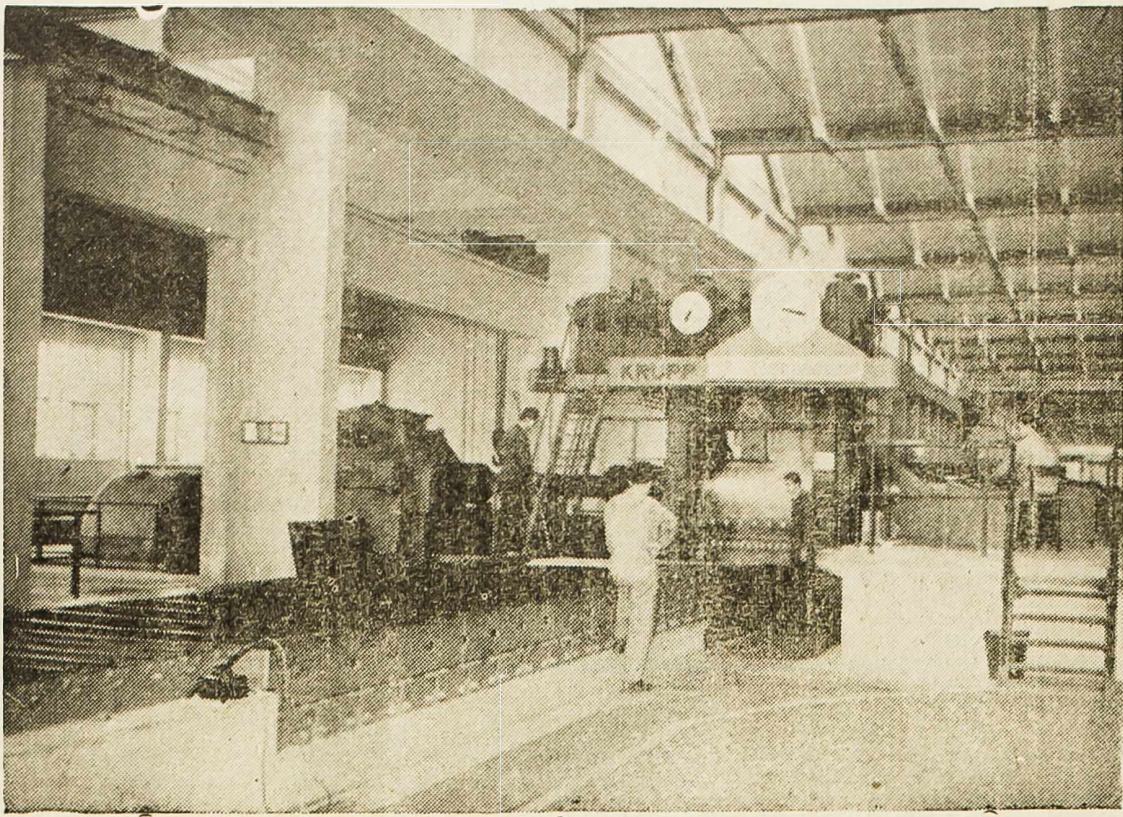
Nedavno je narodni zastupnik Jovo Ugrčić održao za članove SK s područja općine Kistanje predavanje o utiscima s puta po Sovjetskom Savezu. Predavanje druga Ugrčića prisutni su sa znanjem saslušali. (B. P.)

SEOSKO SVEUČILIŠTE U STRMICI

Mjesni odbor SSRN u Strmici osnovao je ovih dana seosko sveučilište, čiji odbor sačinjavaju predstavnici društvenih organizacija i prosvjetni radnici. Sveučilište je donijelo plan rada za iduću sezonu. Da bi ono postiglo što potpuniji uspjeh zaključeno je, da u tije- snu surađuje sa narodnim sveučilištem u Kninu. (M. M.)

GRADNJA ŠKOLE U VELIKOJ GLAVI

U selu Velika Glava općina Skradin započeli su pripremni radovi na izgradnji školske zgrade za koju je osiguran potreban materijal. Veliki udio u gradnji tog objekta dat će mještani dobrovoljnim radom. Očekuje se da će najveći dio radova biti završen do početka školske godine. (M. P.)

Iz tvornice lakih metala »Boris Kidrič«

PROTIV NUKLEARNIH EKSPLOZIJA

I u našoj zemlji, kao u posljednje vrijeme u čitavom svijetu, čuju se sve češći protesti protiv nuklearnih eksplozija i sve energičniji zahtjevi da se obustavi njena primjena na ratne svrhe. Redakcija NIS-a obratila se s tim u vezi na nekoliko naših fizičara s pitanjem: Što savremena nauka zna o direktnim opasnostima koje prijete čovječanstvu, pa prema tome i našoj zemlji, od nuklearnih eksplozija.

Danas donosimo prvi od ovih odgovora, prema izlaganju sveučilišnog profesora i suradnika Instituta za fiziku »Rugjer Bošković« u Zagrebu, dr. M. Paića.

Rastuća opasnost kojoj treba energično stati na put

Prva atomska bomba, bačena na Hirošimu razorila je područje od osamnaest kvadratnih kilometara. Termionuklearna bomba koja je eksplodirala 1952. godine zahvatila je već prostranstvo od 800 kvadratnih kilometara. Vodikova super-bomba, čija je eksplozija izvršena dvije godine kasnije na otoci- ma Bikini, popraćena je smrtonosnim radioaktivnim padavinama na području od hiljada kvadratnih kilometara. Tom prilikom obasuti su radioaktivnom prašinom ribari japanskog broda »Sretni zmaj«, a čovječanstvo se upoznao s jednom novom i teškom prijetnjom.

U kratkom periodu od svega dvanaest godina, tragedija japanskih gradova Hirošime i Nagasakija pretvorila se u prijetnju koja se nadvila nad čitav svijet. Djelovanje nuklearnih eksplozija nije više ograničeno na neko, par makar i veliko područje, već ona prijete čitavom čovječanstvu.

Naučenicima u svijetu nije još u detalje poznata konstrukcija najnovijih super-bombi, čije eksplozije su povremeno zamažuju horizonte u pojedinim dijelovima svijeta. Međutim, na osnovu poznatih nuklearnih reakcija i analize radioaktivnih padavina koje su izvršili japanski naučenjaci, djelovanje prvih atomskih bombi, koje su dobivale svoju razornu moć od cijepanja uranovih jezgri, sada je mnogostruko pojačano time, što se na ogromnim prostranstvima stvaraju radioaktivne padavine, koje već i u malim koncentracijama mogu da budu smrtonosne ili da nanese ozbiljna oštećenja živim organizmima.

Evo kako naučenjaci opisuju eksploziju najnovije super-bombe. Kad super-bomba eksplodira, a njena plamena kugla zahvati tlo, ogromne mase tla, milijuni tona, usisane su u plamenu kuglu, koja se diže više desetaka kilometara u vis i prelazi u stratosferu. Ova radioaktivna prašina postaje igra brzih vjetrova, koji je raznose u smjeru svog kretanja. Velik dio te prašine staloži se na zemlju, zbog razmjerno velike težine čestica, u roku od jednog dana. To su takozvane lokalne padavine, od kojih su teško stradali japanski ribari i koje mogu da padnu na više stotina kilometara od mjesta eksplozije.

Međutim, opasnost još nije otklonjena time što na zemlju dodju te lokalne padavine. Neke radioaktivne čestice, koje su doprle visoko u stratosferu vraćaju se na tlo polaganom, čak i kroz desetak godina, u kiši i snijegu. Stručnjaci u posljednje vrijeme naročito upozoravaju na opasnost od radioaktivnih čestica kriptona i stroncija koje za čovjeka i druge žive organizme imaju naročito nezdono svojstvo — da se talože u njihovim kostima i odatle nastavljaju svoje radioaktivno djelovanje.

Do 1954. godine, kad je izvršena prva eksplozija super-bombe, u ljudskom organizmu, kao što su

utvrdili naučenjaci, nije bilo radioaktivnog stroncija. Međutim, otada je taj radioaktivni element sličan svojim osobinama kalciju, od kojeg su najvećim dijelom sastavljene kosti, počeo da se taloži u kostima ljudi ne samo u neposredno ugroženim područjima, nego u čitavom svijetu. To su pokazala ispitivanja na petstotina ljudi iz različitih di-

jelova svijeta, koja su nedavno izvršena na Columbia univerzitetu u SAD. Količina radioaktivnog stroncija pronađena u kostima tih ljudi u prosjeku su sto puta manje od one koja se smatra opasnom, ali ima više razloga koji upozoravaju na neposrednu opasnost od daljnjeg povećavanja te koncentracije.

Radioaktivna prašina, prouzročena nuklearnim eksplozijama, taloži se danas već po čitavoj zemaljskoj kugli, i dolazi u ljudski organizam posredstvom mlijeka i mliječnih proizvoda, to jest posredstvom stoke koja pase travu pokrivena nevidljivim slojem radioaktivnih čestica. Prema tome, koncentracije radioaktivnog stroncija mogu biti višestruko povećane kod djece i ljudi, koji se u većoj mjeri hrane mliječnom hranom, a i tamo gdje su tlo i voda siromašni u kalciju, pa ljudski organizmi u većoj mjeri

zadržavaju sličan, ali radioaktivan stoncij.

Ako bi se nuklearne eksplozije nastavile samo sadanjim tempom, a naučenjaci upozoravaju da je njihova učestalost sve veća, sadržaj radioaktivnih čestica u kostima približio bi se već oko 1970. godine granici, koja predstavlja ozbiljnu opasnost za ljudski organizam. Stručnjaci pored toga nisu još sigurni da li i manje količine, nego se sada smatraju dozvoljenim, ne nanose ozbiljna oštećenja živim organizmima.

Nitko ne može izbjeći toj opasnosti — ističu danas naučenjaci čitavog svijeta — bez obzira na dobi ili mjesto života. Jedina je mogućnost da se napredovanje tog zla spriječi obustavljanjem nuklearnih eksplozija. Svaki čovjek u svijetu ima pravo i dužan je da to traži.

V. Knivald

BIBLIOTEKE ZA DJECU

Mreža dječjih biblioteka znatno se proširila u toku posljednje dvije godine. Gotovo u svim republikama centrima postoje moderno uređene dječje biblioteke sa bogatim knjižnim fondom. Zagreb i Ljubljana imaju već nekoliko godina svoje »Pionirske knjižnice«. Dječja biblioteka u Skoplju otvorena je 1954. god. a do 1. januara o. g. broj čitalaca se popeo na preko 5000. Ona raspolaze i sa čitaonicom. Manje sretna je dječja biblioteka »Vlatko Foht« u Sarajevu, koja ima preko 7000 knjiga, ali još nije mogla urediti posebnu prostoriju za čitaonicu. Krajem marta dobio je i Beograd svoju modernu dječju biblioteku »Neven« u Domu sindikata, u koju se za svega dva mjeseca upisalo 430 djece. Većih dječjih biblioteka ima i u drugim gradovima. Tu treba istaći Pirov, Kruševac, Valjevo, Niš, Pulu, Zadar, Vinkovce, Osijek, Rijeku, Por-torož, Celje, Jesenicu, Mursku Sobotu, Ptuj i Bitolj. Pri mnogim gradskim i općinskim bibliotekama postoje dječja odjeljenja. Ukoliko se za njih nije mogla odvojiti posebna prostorija, ureden je bar ne-

IZVIDAČI SE PRIPREMAJU ZA LOGORVANJE

Uz dobro starješinstvo i zalaganje vođa patrola i svih ostalih članova knjinski izviđači već davno pokazuju raznoliku aktivnost. Od najnovijih akcija odreda treba spomenuti predstojeće logorovanje izviđača na koje će se otputovati sredinom srpnja. Izviđači će logorovati na moru u području Novigrada i Paklenice. I ovo logorovanje poslužit će izviđačima da steknu nova iskustva i da primjene znanja i vještine, koje zahtijeva način života u logorima.

LJETOVANJE DJECE

Početkom srpnja grupa knjinske djece otići će na ljetovanje. Jedan dio djece upućuje Filijala Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje, a ostalu Kotarski odbor društava »Naša djeca«. Ova djeca će provesti na ljetovanju u Zablačama u dvije smjene, svaka po 15 dana.

ki kutić za djecu. Najdosljednije je to sprovedeno u Srbiji, gdje je na inicijativu Bibliotčkog centra još 1954. god. u svim kotarskim i gradskim bibliotekama izdvojen fond knjiga za djecu do 14 godina, koje se izdaju u određeno vrijeme kad se bibliotekari posvećuju isključivo svojim najmlađim čitaocima. Tim putem se ide sada i u drugim republikama, a republička društva bibliotekara i savezi bibliotekara mogli bi mnogo pridonijeti da i manje bibliotekar urede bar svoje dječje police na principu slobodnog pristupa, kako bi djeca listajući po knjigama mogla odabrati one koje najbolje odgovaraju njihovom momentanom interesu ili raspoloženju.

U izvještajima o stanju dječjih biblioteka u pojedinim republikama kao i u diskusiji na proširenom sastanku Komisije za dječju literaturu odati je priznanje društvima za staranje o djeci, koja su glavni pokretači za osnivanje dječjih biblioteka. Ali istaknuta su i dva problema koja koče brzi razvitak biblioteka mreže, a to su: prostorijske i kadrovi. Interesantno je da pitanje finansijskih sredstava nije istaknuto u prvom planu. Društvena inicijativa pokazala se vrlo efikasnom u pogledu osiguranja novčanih sredstava za nabavku namještaja i knjiga, ali mnogi lijepi planovi propadaju, jer se za biblioteku ne mogu naći podnesne prostorije i bibliotekari. Rad u dječjoj biblioteci ne ograničava se na registriranje i izdavanje knjiga, on zahtijeva pedagoško iskustvo i mnogo — invencije. Djeca ne dolaze u čitaonicu da bi tamo, kao odrasli, samo čitali. U pravoj dječjoj čitaonici izvode se dramatične i crtaju ilustracije omiljenih tekstova. Tu se sastaju literarne družine, organiziraju se literarne društvene igre i statovi u mjetničkog čitanja, dakle razne forme aktivizacije djece usmjerene na propagandu knjige. Zbog nedostatka stručnog rukovodstva propalo je ne malo biblioteka u koje su bila uložena prilična sredstva. Djeca su se dezinteresirala, knjige su razvučene ili stoje negdje zapakovane očekujući kad kad će se riješiti pitanje prostorijske i bibliotekarske — pedagogove.

Iskustvo je očigledno pokazalo da se društva prijatelja djece ne mogu osloniti samo na vlastite snage. Samostalne dječje biblioteke mogu

se održati i uspješno razvijati samo tamo gdje su prihvaćene i od lokalnih viasti. Društveni faktori uz podršku narodnih odbora osigurati će u daljnjoj perspektivi djeci svake komune da dođu do svoje dobro uređene biblioteke.

Društvo stoji stvar sa knjižnicama koje rade u okviru dječjih ustanova. Za sada ima ih uglavnom samo u pionirskim domovima, internatima i sl. A trebalo bi da ih bude i u ljetovalištima, dječjim borionicama i oporavilištima. U posljednje god je moguće trebalo bi tu kao knjižničare angažirati samu djecu, s tim da im mjesne biblioteke pružaju stručnu pomoć. U nekim mjestima već postoji praksa, da se gradske biblioteke primaju patronata nad takvim knjižnicama, i rezultati su vrlo dobri. Malim knjižnicama osiguran je pravilan rad, a narodnim bibliotekama stižu vrlo brzo novi čitaoci, od malena navikli na knjigu i dobro ophodeni prema njoj.

Mnogo problema u vezi s dječjim bibliotekama proizlazi iz neregularnog statusa biblioteka uopće. Zakon o bibliotekama, koji je u pripremi, odredit će indirektno i položaj dječjih biblioteka. Ipak, društvena inicijativa bit će i dalje glavni pokretač. U dječjoj nedjelji su se i sad otvarale sirom zemlje mnoge dječje biblioteke ove godine, ona je posvećena u prvom redu osnivanju i razvijanju svih ustanova gdje se djeca mogu okupljati u svoje slobodno vrijeme. Očekuje se da će pored igrališta, sportskih terena i pionirskih domova biti otvorene i mnoge nove biblioteke, a postojeće će dobiti nove knjige ili namještaj.

Savjet društava za staranje o djeci i omladini Jugoslavije organizira savezni seminar za rad u dječjim bibliotekama, koji će se održati početkom septembra u Ljubljani. Program predviđa predavanja o dječjoj literaturi, o psihologiji mladog čitaoca i o organizaciji rada u dječjim bibliotekama raznog tipa. Učesnici seminara organiziraju će slične seminare u svojim centrima, a štampat će se i brošure s materijalima sa seminara. Na taj način će se, donekle, ublažiti nedostatak stručnih kadrova.

Marija Krsmanović

Vanjskopolički komentar POZITIVNA INICIJATIVA

Rješavanje svakog pitanja na evropskom području iz domena odnosa Istok-Zapad nalazi na prepreke u problemu stacioniranja trupa velikih sila na teritorijama drugih zemalja kao jednom od osnovnih izvora uzajamnog nepovjerenja. Postojanje naoružanih snaga jednih prema drugima otežava rješavanje tako krupnih pitanja kao što su evropska sigurnost, razoružanje i ujedinjenje Njemačke.

U takvim uslovima pozitivno je odjeknuo stav Sovjetskog Saveza izražen ovih dana u intervjuu Nikite Hruščova. Njegove riječi o spremnosti Sovjetskog Saveza da povuče svoje trupe ne samo iz Istočne Njemačke već i iz ostalih istočnoevropskih zemalja (Poljska, Mađarska, Rumunija), ako zapadne sile povuku svoje trupe iz Zapadne Njemačke, Francuske, Italije, Grčke i Turske, zaslužuju danas najveću pažnju. Može se reći da ovaj prijedlog zadire upravu u najnegativniju pojavu poslije Drugog svjetskog rata.

RANIJI PRIJEDLOZI

Na četvornoj konferenciji ministara inozemnih poslova 1955. godine u Ženevi tri zapadne zemlje su, na temelju Idnove zamisli, predložile plan o ograničavanju vojnih efektivna i naoružanja u Evropi. Njihov prijedlog polazio je od toga da treba najprije ujediniti Njemačku, a onda u zonama s jedne i druge strane demarkacione linije — između ujedinjene Njemačke i istočnoevropskih zemalja — odrediti nivoe oružanih snaga u cilju uspostavljanja vojne ravnoteže. Utvrdile bi se i posebne mjere oko rasporeda vojnih snaga i instalacija. Na zapadu od demarkacione linije SSSR i istočnoevropske zemlje uspostavlji bi svoje kontrolne stanice, dok bi to isto učinile zapadne sile na istočnoj strani.

Prijedlog je bio veoma komplikovan, nejasan i najveći mu je nedostatak u tome što se zamislav na uslovljenju razoružanja s ujedinjenjem Njemačke. Međutim ovaj prijedlog nije trebalo odbaciti, jer su preko njega zapadne sile prvi put govorile o smanjenju vojnih snaga u Evropi.

Sovjetski Savez je tada predložio potpisivanje pakta o evropskoj sigurnosti i ta inicijativa uglavnom se svodila na zadržavanje postojećeg stanja. Kasnije se SSSR znatno približio zapadnom planu, s tom razlikom što je demarkaciona linija, koja bi trebalo da dijeli područja sa smanjenim vojnim snagama, pomaknuta na sadašnju granicu između dviju njemačkih država. Zatim je u aprilu 1957. godine

sovjetski predstavnik predložio u Poveljitetu UN za razoružanje u Londonu da i jedna i druga strana već u ovoj godini smanje svoje vojne efektivne na njemačkoj teritoriji za jednu trećinu.

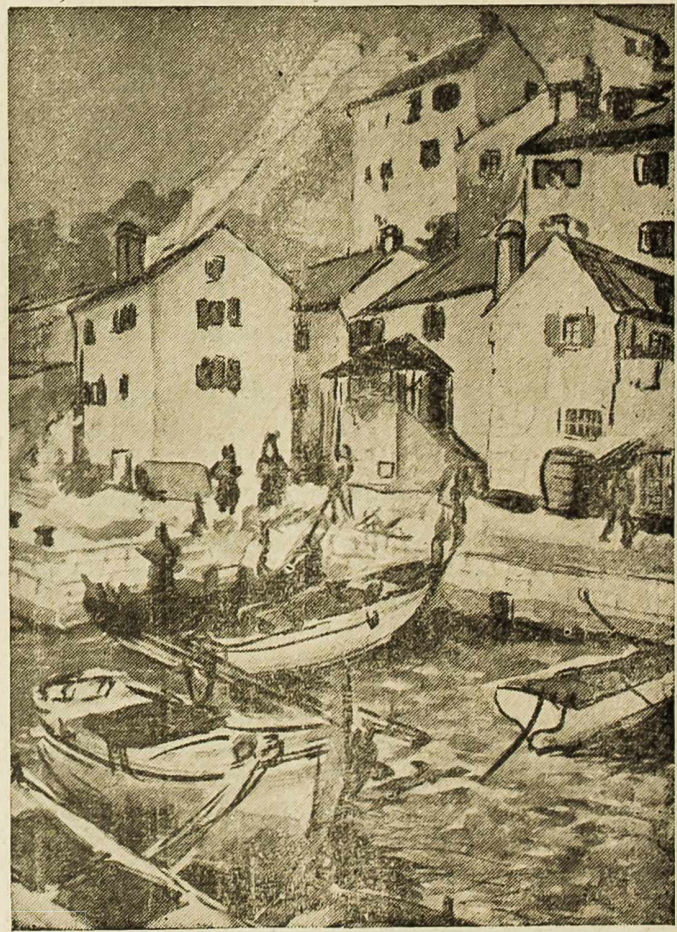
Treba odmah konstatirati da je zapadnonjemačka vlada pružala uvijek najveći otpor svim pokušajima za smanjenje oružanih snaga na području Federalne republike. Ona stoji na stanovištu da bi odlazak trupa zapadnih zemalja produžio u nedogled ujedinjenje zemlje.

Pitanje smanjenja vojnih snaga velikih sila u evropskim zemljama ipak se počelo, naročito u posljednje vrijeme, razmatrati nešto određenije. Istina, gledišta zainteresiranih zemalja su još prilično udaljena, ali je pozitivno to da se ovaj krupni problem — potisnut zbog pogoršanja međunarodne situacije poslije sueskih i mađarskih dogadaja — počeo ponovo isticati u političkim diskusijama međunarodnog javnog mnijenja. Međutim, izgledi za njegove rješavanje ponovo su umanjeni poslije vašingtonskih razgovora između Adjenhauera i zapadnonjemačkog kancelara Adenauera. Ne želeći da se zamjere svom evropskom savezniku, kome poklanjaju veliko povjerenje, SAD su prihvatili Adenauerovu koncepciju uslovljavanja razoružanja u ujedinjenjem Njemačke. Međutim, tvrdoglavno insistiranje na tome značilo bi vraćanje na početne stavove zapadnih sila. Zbog toga je vjerovatnije da je sadašnji stav SAD taktički manevar uoči njemačkih izbora a ne neki plan predviđen za duži period.

Prisustvo stranih trupa na teritorijama drugih evropskih zemalja onemogućava da se s povjerenjem i mirno prave rješavanja postojećih otvorenih pitanja. Ono produbljuje blokovsku podjeljenost i svakodnevno utječe na dalje jačanje velikih vojnih paktova — Atlantskog i Varšavskog. Zato je najgorešta u spremnosti Sovjetskog Saveza da potpuno povuče svoje snage iz Istočne Evrope naišao na pozitivne komentare u međunarodnom javnom mnijenju.

U sadašnjoj situaciji svakako je moguće učiniti početne korake u pravcu smanjenja vojnih efektivna na teritoriji dviju njemačkih država i drugih evropskih zemalja. To bi istovremeno bilo i korisna osnova za nova približavanja gledišta u problemima evropske sigurnosti, razoružanja i njemačkog ujedinjenja, a pridonijelo bi uopće većem uzajamnom razumijevanju i popuštanju međunarodne zategnutosti.

Ljuban Jakšić

Krešimir Katić:

Dolac

KNINJANI IZVELI »KLUPKO« U SINJU

Dramska sekcija KUD-a »Duško Damjanović« prošle subote gostovala je u Sinju i izvela komediju »Klupko« od P. Budaka. Kazališni amateri Sinja uskoro će uzvratiti posjetu i u Kninu prikazati komediju »Čarlijeva tetka«.

Ova izmjenjena gostovanja zaslužuje pohvalu.

VEĆE NARODNIH PJESAMA I ŠLAGERA

Prošle subote u Kninu su gostovali pjevači, članovi Radio Beograda i priredili veće narodnih pjesama i šlagera. Sudjelovali su Lola Novaković, Đorđe Marjanović, Dragoljub Lazarević, Dragoljub Marjanović, Đorđe Marjanović, Miladin Bojić i Dušan Jekić. Kroz program je vodio Milan Srdoč,

gradska kronika

Povodom završetka školske godine

Dan dječje razonode

Lampioni, šarene zastave, radosni smijeh... Sunce peče, ali djeca ne osjećaju umora. Svuda su prisutna. No stalno se nalaze pod prismotrom svojih nastavnika. Oči koje sve hoće da vide. Pod krošnjama starih borova smjestila se gradska glazba. Instalirana je i razglasna stanica; sve radi djece, sve za djecu. Ta ovo je dan njihove razonode. Sve je puno želja i malih zaagrenih lica. Odjeci pjesme i svirke razbijaju se o bregove i pristranke i plove, plove sa dječjom maštom u nepoznato. Mnogi se pitaju da li će ova, preko noći stvorena »ustanova«, ovaj park, koji uzbuđuje, postati jedna stalna smotra radosti i veselja. Ona je preko dana stekla svoje poklonike i svoje opravdanje. Sa ciklom dječje pomiješana se i pjesma kosa sa vrha brijege. Negdje iz gustiša oglasio se i slavuj. Pjesma kroz pjesmu. Dobra djeca uvijek su bila prijatelji ptica. Šuma, ptice i djeca! Zar to nije divna panorama jutarnjih raspoloženja.

Dječja željeznica imala je svoje stalne posjetioce. Ova korisna igračka prikazuje (u malom) čitav mehanizam, zajedno sa lampom i skretnicama, prometnikom, mostom i rasvjetom jednog željezničkog čvora. No uslijed griješke u električnom vodu dječica su dugo vremena čekala da ona proradi, što je umnogome umanjilo njenu vrijednost u očima mališana.

Tako je tekao dan
Čamci-njihaljke, kao i obi čne njihaljke, stalno su bile pokretu. Uz njih je vladala velika vječita gužva. Ej, što je bilo: tko će kao ja! A kad nas svlada umor, kad ožednimo, časkom se nađemo u hladu starih borova, uz sendvič i limunadu. A kad se već nalazimo pod borovima, ispričat ćemo priču o sedam sendviča i malom »žderonji«. Prošao je kraj mene, znojnan i raščupan, sa dva sendviča u rukama. Žive crne oči, oči litalice, prkosno promatraju svijet oko sebe. Oko njega grupica djece. A djeca kao djeca: neka mu zavide na junačkim »podvizima«, dok su druga nezadovoljna njegovim držanjem, kore ga na svakom koraku. Medutim, on priča ponosno: »Ovo je već sedmi. A kad ogladnim doći ću ponovo, danas je moj dan... A sada, djeco, juriš na limunadu! Sve se u meni upalilo od žedi... I tako teče ova nepredviđena priča do kraja. No ubrzo ga mnogi iz njegove družine napuštaju, stideći se i sami njegovih »podviga«, a to je već jedna vrsta zaslužene kazne za ovog malog »prestupnika«.

Bazen za jedrilice nije bio, do moje prisutnosti, »građen do kraja. No on za djecu s morske obale, koja pred solum svakog dana imaju more, brodove i jedrilice, nije neka neophodna nužnost, što se vidjelo i po trijetkim posjetiocima, ali i pored toga ne može se reći da je suvišan. Naprotiv, njegovo postojanje mnogu djecu bi, koja još ne znaju plivati, odvratilo od opasnosti morskih valova.

Uniformirani odred izviđača sa svojim zastavama, šatorom i harmonikom našao je svoje pravo mjesto u ovom zelenom ambijentu. Disciplinirani kao i uvijek, ali i puni radosti, koristili su u punoj mjeri svoj odmor, intimnost svojih obojenih šatora, svjesni da su krenuli pravim putem, putem punim životnog sadržaja.

P. B.

Turisti i ekskuzije

DVIJE VEĆE GRUPE STRANIH TURISTA POSJETILE ŠIBENIK

Na kružnom putovanju po Jadranu brodom »Partizanka« posjetile su Šibenik dvije veće grupe turista iz Engleske i Francuske. Za vrijeme četverosatnog boravka gosti su u pratnji vodiča razgledali gradske znamenitosti, a potom posjetili slapove Krke.

U SVIBNJU 858 GOSTIJU

U toku mjeseca svibnja boravilo je u Šibeniku 858 domaćih i stranih turista, sa 1440 noćenja. Od stranih gostiju najvećim brojem su bili zastupljeni Nijemci, Belgijanci, Holandani, Francuzi i t. d.

DAČKE EKSKURZIJE

Prošlog tjedna boravili su u Šibeniku učenici VII. razreda gimnazije iz Siavonskog Broda, Zagreba i Sinja. Jučer je doputovala grupa od 16 đaka, apsolutnata Učiteljske škole iz Ljubljane, koji su obišli gradske kulturno-historijske znamenitosti.

Iz bolnice

DOSPPIO POD AUTOMOBIL — 4-godišnje dijete Mičo Kolundžić iz Drniša u času prelaska ceste došlo je pod kotače automobila s kojim je upravljalo jedno strano lice. Djetetu je prelomljena lijeva nadkoljenica, i nakon što mu je pružena pomoć u Drnišu, upućeno je na daljnje liječenje u šibensku bolnicu.

BICIKLIST OBORIO DIJETE — Uslijed velike brzine biciklist je naneo na 6-godišnjeg Dragana Milovanovića, koji je prelazio preko ulice u Šibeniku. Tom prilikom djetetu su prelomljene obje kosti lijeve potkoljenice.

NEZGODA NA RADU — 19-godišnji mesarski radnik Veljko Gambiroža, zaposlen u »Mesoprometu«, prerezao je prste lijeve ruke prilikom klanja stoke.

PALA SA TREŠNJE — Sa nekoliko povreda po tijelu dovedena je u bolnicu 38-godišnja Boja Peran, rođom iz Banjevača. Ona je, berući trešnje, pala sa stabla.

TEŽE OZLIJEDIO OKO — 68-godišnji Šime Badžin iz Konjevrata dotremljen je u bolnicu s težom ozljedom oka, u koje se, radeći u polju, ubo neakvim drvetom.

DRIZTE PALO SA KOLA — Dok se vozila kolima 9-godišnja Boja Peran iz Lađevaca nezgodno je pala sa kola, tako da je dobila nekoliko težih unutrašnjih povreda.

KINEMATOGRAFI

ESLA: premijera američkog filma — ZRTVOVANI — (do 27. VI.)
Premijera američkog filma u bojama — VERA CRUZ — (do 28. VI. do 2. VII.)
LOBODA: premijera češkog filma — SAVJEST — (28. VI.—1. VII.)

DEŽURNE LJEKARNE

do 29. VI. — II. narodna ljekarna Ul. Bratstva i jedinstva.
od 30. VI. — 3. VII. — I. narodna ljekarna — Ul. Božidara Pstranovića.

IZLOŽBE

OD PARTIZANSKIH ODREDA DO NA — pokretna izložba Muzeja Narodne revolucije Zagreb. Dvorana DTO »Partizanc«. Izložba otvorena do 4. srpnja o. g.

VAŽNIJI TELEFONSKI BROJEVI

Informacije	08
Stalna vatrogasna straža	03
Noćno liječničko dežurstvo	6—71
Opća bolnica	3—33, 3—34
Narodna milicija	02
»Putnik«	4—30
Željeznička stanica	6—44
Vodovod	3—00
Električno poduzeće	2—11, 2—12
Garaža Autotransportnog poduzeća	6—28
Jadranska linijska plovidba	5—82

V L A K O V I

Brzi vlakovi za Zagreb (via Bihać) u 11.01, via Gospić u 19.38.
Putnički vlakovi (via Gospić) u 7.50 i 14.26.

Brzi vlak za Beograd (via Bihać) u 23.10.
Šibenik — Split u 4.39, 7.50 i 15.43.
Brzi vlak za Zagreb (via Gospić) u 23.10 (28. VI.—28. IX.), i u 15.43 (via Gospić) od 30. VI. — 8. IX.

MATIČNI URED

ROĐENI

Tomislav, sin Marka i Zorke Krnić; Milka, kći Mirka i Stane Marije Bakmaz; Radojka, kći Mijat Ante i Šarić Nede; Nenad, sin Mile i Kate Tomić; Ante, sin Jankova i Vice Rak; Branko, sin Mate i Nede Bošnjak; Dario, sin Romola i Mire Miorin; Meri, kći Krste i Jurke Plenča; Sanda, kći Slavka i Mirjane Kalauz; Danijel, sin Milutina i Nenvenke Filipi; Ivan, sin Andrije i Lovrence Dabov; Gordana, kći Branka i Zdenke Kukolj; Đurđica, kći Krešimira

Završetak kazališne sezone

Narodno kazalište u Šibeniku završava radom 30. o. m., nakon gostovanja dramskog ansambla u nekim mjestima općine Tijesno. Kazališni kolektiv gostovat će sa Nu. (ex.cer »Ožalošćenom porodicom« u Murteru (27. VI.), Betini (28. VI.), Tijesnom (29. VI.) i Pirrovu (30. VI.).

Povećana ponuda na gradskoj tržnici

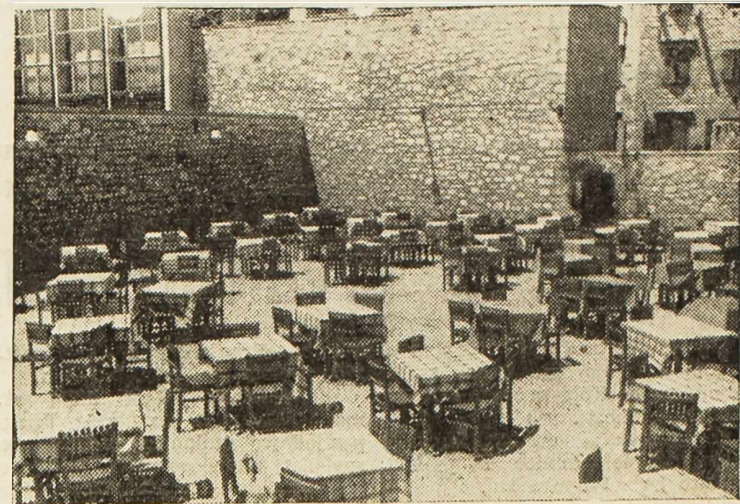
Posljednjih dana gradska tržnica obiluje velikim količinama različitih poljoprivrednih proizvoda. Za razliku od ranije, povećana je ponuda gotovo svih artikala, a posebno krumpira i kupusa. Cijene nekih proizvoda u znatnoj mjeri su snižene. To posebno važi za krastavce i rajčice, koje je posljednja dva dana dopremilo poduzeće »Voće«. Ono je nabavilo veću količinu rajčica, jabuka i krušaka, kod trgovačkog poduzeća »Obnova« u Trogiru. Dok su se rajčice ranije prodavale po 200, a krastavci po 100, dopremom ovih proizvoda cijene su im snižene na 110 odnosno 70 dinara kilogram. Dosludno cijene proizvoda na tržnici. Krumpir se prodavao po 26 i 34 dinara kilogram, kupus 14—16, salata 40, crveni luk 40, bijeli luk 70—80, krastavci 70, rajčice 110, blitva 40, mahune 60—70, tkvice 60, trešnje 60—80, višnje 90, breskve 120—150, kruške 60, jableke 60, kajajsje 120—150, smokve 70, limuni 300, suhe šljive 360 dinara kilogram, jaja 15 i t. d.

PROVALNA KRADA U KLJACIMA

U noći od 20. na 21. o. m. izvršena je provalna krada u prodavaonici poljoprivredne zadruge »Gradac« u Kljucima. Nepoznat provalnik odnio je raznih predmeta, čija vrijednost još nije ustanovljena.

Novi kontingent pšenice

Brod »Plitvice« isplovio 20. V., prethodno iskrcavši 2400 tona ugljena dovezenog iz SSSR-a. Američki brod »Stella Lykes« doveo je 2000 tona petroloksa iz USA. Isplovio je 17. VI. za USA, grčki brod »Elepsis« isplovio je 23. VI., prethodno iskrcavši 2400 tona manganove rude iz SSSR-a za potrebe Tvornice elektroda i ferole-

Da li će i ovog ljeta biti otvorena...

U ovim sparnim danima

Šta predlažu građani

Vrući ljetni dani koji već duže vrijeme traju prisiljavaju građane da potraže bilo kakovo sredstvo da bi se rashladili i osvježili. Mnogi od njih nalaze osvježenje u morskoj vodi, a neki pak šetnjom u prirodu ili pak uzimanjem raznog osvježavajućeg pića... U ovim sparnim danima građani nailaze na niz teškoća, tuže se, predlažu... Takvih primjedbi i prijedloga primili smo dosta u posljednje vrijeme. Zabilježiti ćemo ih samo nekoliko, da bi mjerodavni faktori, dok je još vrijeme, malo o njima razmislili; eventualno našli jedno najzgodnije rješenje.

Pored kupališta na Jadriji, Šibenik posjeduje i ono na Martinskoj, jedino u gradskoj luci, i možemo reći najbliže dohvat građana. Medutim, kako je ono posve neuređeno i nepristupačno odraslima a naročito djeci, koja lome noge na kamenju, moglo bi se nešto učiniti i to s ulaganjem minimalnih finansijskih sredstava. Na nekoliko mjesta trebalo bi izgraditi betonske platforme za pristup u vodu, a uz samo kupalište improvizirati niz kabin kako bi kupaci mogli odložiti svoju robu i ostale predmete. I postojeći buffet je premalen za nekoliko stotina kupaca, a što se tiče prijevoza kupaca malom splavi to je posebno pitanje o kojemu građani govore. Da bi netko trebao već jednom obuzdati samovolju vozača te splavi, o tome nema govora. Za takvo stanje dobar dio krivice je i u nedisciplini samih kupaca koji u priličnoj mjeri remete red oko prijevoza do kupališta.

Novoizgrađena gradska obala postala je, barem u ljetnoj sezoni, jedno od najposjećenijih mjesta u gradu, naročito poslije zalaska sunca. Za pomanjkanje klupa na njoj dosad se moglo oprostiti, međutim evo se već nalazimo i na početku druge ljetne sezone, a klupe još nisu postavljene. Ne znamo zašto to dosad nije učinjeno. Ili pak na jednom dijelu te obale iskrcava se u posljednje vrijeme pijesak za koji bi valjda postojalo neko drugo mjesto, kojeg ima u proizvodnji prema sadašnjoj ribarnici.

Zatvaranjem Nar. kavane grad je u ovim sparnim danima prikračen jednim ugostiteljskim objektom, tako da je svega ostao na postojeći hotel i restauraciju »Krkak«. Bašta pred tim hotelom jedina je danas u Šibeniku i stoga potpuno nedovoljna za potrebe grada. S tim u vezi bi trebalo pristupiti improviziranju barem još jedne bašte, a za posjetioce filmskih predstava bilo bi krajnje vrijeme da se i ovdje nešto poduzme na otvaranju makar i provizornog ljetnog kina da se ne moramo »kukatiti« u sadašnjim nedovoljno ventiliranim kinodvoranama.

NO OPĆINE — ŠIBENIK

raspisuje

NATJEČAJ

ZA DIREKTORA OBRTNOG PODUZEĆA »DANE RONČEVIĆ« U ŠIBENIKU

Natjecati se mogu:

Inženjeri strojarstva, odnosno strojarski tehničari s najmanje 3 godine prakse; kvalificirani i visokokvalificirani radnici metalne struke s najmanje 10 godi prakse, ili lica sa dugogodišnjom službom na rukovodećim mjestima.

Plaća po tar. pravilniku. Nastup službe po dogovoru. Kandidati trebaju uz molbe podnijeti i opširnu stručnu i ličnu biografiju. Rok dostave molbi do 15. srpnja 1957. godine, na Sekretarijat za privredu NO općine Šibenik.

O B A V I J E S T

Upisi svršenih đaka osmogodišnjih i šestogodišnjih škola za prijem učenika u privredu vršit će se u Biroima-referadama za posredovanje rada NO-a općina od 1. VII. 1957. do zaključno 15. VIII. 1957. godine.

Prilikom prijave sve zainteresirane osobe trebaju podnijeti sljedeća dokumenta:

- Izvod iz matične knjige rođenih,
- Posljednju školsku svjedodžbu.

NO OPĆINE — ŠIBENIK
BIRO ZA POSREDOVANJE RADA

sportski život zanimljivosti - pouka - zabava

Radnička sportska djelatnost

„Željezara” prvak proljetnog prvenstva

Završen je prvi dio prvenstva u nogometu, gdje je »E. Željezara« uvjerljivo osvojila prvo mjesto sa 3 boda prednosti.

»Željezara« je već od II. kola zasjela na čelo tablice. To je bila izrazito najbolja momčad.

»B. Kidrič« je za svo vrijeme takmičenja bio najveći takmac »Željezara«. Derbi susret je odlučio prvaka. Rezultat od 3:1 u korist »Željezara« potisnuo je ovu momčad na drugo mjesto.

»V. Škorpik« prošlogodišnji pobjednik ove godine je razočarao. Tek u zadnjem kolu i to visokom pobjedom nad »Izgradnja« od 6:3 odlijepio se od šestog i zauzeo treće mjesto.

»Luka« je dobro počela, ali je slabo završila. No ipak to je za nju veliki uspjeh s obzirom da se takmiči u ovom prvenstvu po prvi puta. Osvojila je IV. mjesto, ostavivši iza sebe renomirane protivnike.

»Aluminium« je najmlađa momčad i pravo je čudo kako je nesretno izgubila nekoliko igara sa minimalnim rezultatom. Sa malo više sreće ona bi se uvrstila pri vrhu tablice, što bi joj po vrijednosti pripadalo.

»Izgradnja« nakon jednogodišnje pauze dobro je startala, ali je i ona pri kraju poklela. Da je bilo

manje soliranja mogla je igrati vidnu ulogu za bolji plasman.

»Struja«, pobjednik kupa »I. maj« potpuno je razočarala. Tek u posljednjoj utakmici uspjela je savladati »Rončevića« i odvojiti se od posljednjeg mjesta. Možda će na jesen više zapeti i opravdati osvajanje kupa.

»Rončević«, je momčad koja je zbilja nesretno izgubila nekoliko utakmica. Momci igraju veoma lijepo, ali mekanost i neefikasnost. Prema prikazanim igrama zaslužila je bolji plasman.

MALO STATISTIKE

»Željezara« je postigla najviše pobjeda 6, a samo jednu igrala neriješeno. Postigla je najviše golova kao i »Škorpik« 14, a najmanje primila 4. Ona nije izgubila nijednu utakmicu, dok je »Rončević« izgubio 5. »Kidrič« nije odigrao nijednu neriješenu. U 28 utakmica završeno je neriješeno 6, od toga 3 u prvom kolu. Sveukupno je postignuto 84 gola i to najmanje u prvom kolu 7, dok je u posljednjem postignuto 22 gola. U 24 dana odigrano je 28 utakmica, 25 utakmica odigrano je na stadionu »R. Končar«, dok su 3 odigrane u Lozovcu. Najviše utakmica je sudio S. Mileta 18, zatim Tedling i Crnogaića po 3. Validžić 2, dok su Dunkić i B. Karadžole vodili po jednu utakmicu. Radi nediscipline odstranjeno je sa igrališta 8 igrača, od toga jednom je zabranjeno igranje na dvije

godine. Trojici igrača je zabranjeno igranje na 10 dana.

Sve u svemu takmičenje je uopće i odvijalo se točno prema predviđenom planu. U najbolje disciplinirane momčadi spadaju »Rončević« i »Željezara«, dok u nedisciplinirane prednjače »Škorpik«, »Luka« i donekle »Aluminium«.

Što se tiče sudskog kadra ono je potpuno zakazalo. Zbor sudaca u Šibeniku je dublo točan raspored igara, a osim toga bio je izložen u jednom izlogu na vidnom mjestu čitav raspored, pa prema tome nije bilo razloga da ne vode ove utakmice. Mišljenja sam da je to veliki propust za njih, jer na ovim igrama mogu dosta naučiti.

VI. KOLO

VI. kolo: Željezara — Luka 2:1, Aluminium — Izgradnja 0:0, Rončević — Škorpik 2:2, Struja — Kidrič 2:1.

VII. kolo: Kidrič — Luka 2:1, Struja — Rončević 4:3, Škorpik — Izgradnja 6:3, Željezara — Aluminium 2:1.

TABLICA

Željezara	7	6	10	14	4	13
Kidrič	7	5	0	2	11	8
Škorpik	7	2	3	2	14	13
Luka	7	2	2	3	12	11
Aluminium	7	2	2	3	8	8
Izgradnja	7	2	2	3	7	12
Struja	7	2	1	4	9	14
Rončević	7	1	1	5	9	14

Mileta

„Radnički” — „Naprijed” (Vis) 1:3 (3:0)

Neočekivani poraz

Stadion »Rađe Končar«. Vrijeme i teren povoljni za igru. Kvalifikaciona utakmica za novog člana podsavezne lige.

»Naprijed«: Vidović, Butorović, Ilić I., Radišić, Silić, Ivičević, Frlančec, Tenčić, Ilić II., Šibalini, Zaninović.

»Radnički«: Breka, Pažanin, Franović, Benevrić, Tikulin, Kovak, Baljkaš, Spahija, Kristić, Čala I., Reljanović.

Strijelci: u 4. minuti Ilić II., u 12. Polančec, u 27. Zaninović za goste i Čala I. u 54. minuti za domaće.

Kad je sudac odsvirao kraj prvog poluvremena, gotovo svi koji su gledali igru stekli su dojam da je »Naprijed« već osigurao pobjedu. Tako je i bilo. Već u 2. minuti gosti umalo da nisu povelili. Što nije uspjelo desno krilo, to je dvije minute kasnije postigao Ilić II. On je nabačenu loptu pretvorio u zgoditak. Nešto kasnije Polančec je na pas Zaninovića postigao drugi gol. Tri minute kasnije Spahija je imao idealnu šansu da smanji omjer, ali je golman u pravi čas intervenirao. U 24. minuti sudbina

»Radničkog« bila je zapečaćena. Tučenu loptu s desnog ugla Zaninović je sproveo u gol. Za ovaj zgoditak moglo bi se kazati, da je to bio prije prekršaj nad Brekom.

Poslije odmora igra je dobila nešto na živosti. Ilić I. je u posljednji moment odbio loptu sa same gol linije. U ovom periodu »Radnički« je imao više od igre.

Poslije jedne gužve Čala I. je smanjio na 3:1. U 60. minuti jedna topovska Baljkasova lopta okrzla je vanjsku ivicu stativa. Nad istim igračem u 79. minuti učinjen je očit prekršaj u kaznenom prostoru. Sudac je ostao nijem. Pred sam kraj gosti su napadali sa svega tri igrača. Njihova gusta obrana na vrijeme je otklanjala napade konfuzne navale domaćih. Cijeli tim Višana igrao je dobro, a naročito navalni red. Najboljeg igrača gosti su imali u lijevom krilu Zaninoviću. Za visok poraz domaćih najveću krivicu snose Breka i Pažanin. Obojica su bili »rupe« u domaćoj momadi. U navalnoj petorci Kristić je bio nešto bolji od ostalih. Sudac Fonić sudio je na štetu »Radničkog«.

M. M.

DOM NARODNOG ZDRAVLJA ŠIBENIK

raspisuje

NATJEČAJ

ZA POPUNJENJE SLJUJEĆIH SLUŽBENIČKIH MJESTA

- 1 službenika za personalne poslove
- 1 glavnu medicinsku sestru
- 3 službenika za knjigovodstvo
- 2 službenika za evidenciju i statistiku
- 2 administrativna službenika.

Službenici koji žele, da se natječu za navedena radna mjesta neka se prijave upravnoj kancelariji Doma narodnog zdravlja svakog dana od 7—14 sati, a radi dobijanja potrebnih informacija o uslovima.

NO OPĆINE ŠIBENIK

raspisuje

NATJEČAJ

ZA DIREKTORA TRGOVAČKOG PODUZEĆA »RANKA« U ŠIBENIKU

Natjecati se mogu:

Diplomirani ekonomisti, odnosno absolventi ekonomskog tehnikuma s najmanje 5 godina prakse; kvalificirani i visokokvalificirani radnici trgovinske struke, s najmanje 10 godina prakse, ili lica sa dugogodišnjom službuom na rukovodećim mjestima.

Plaća po tar. pravilniku. Nastup službe po dogovoru. Kandidati trebaju uz molbu podnijeti i opširnu stručnu i ličnu biografiju. Rok dostave molbi do 15. srpnja 1957. godine, na Sekretarijat za privredu NO općine Šibenik.

OTKRIVEN NOV VIRUS GRIPE

Prema vijesti Svjetske zdravstvene organizacije u Singapuru je otkriven nov virus gripe za koji dosad ne postoji nikakvo obrambeno sredstvo. U oblastima između Singapura i Filipinskih otoka taj virus je u aprilu i maju mjesecu ove godine izazvao epidemiju gripa koja je uglavnom imala blag oblik. Po vijestima iz Singapura, oboljenje se javlja s jakom glavoboljom, općom slabošću i temperaturom od 38.4 do 39,5 stepeni. Temperatura traje 2 do 3 dana, dok čitav tok bolesti iznosi nedjelju dana. Prema nekim vijestima, oboljenje je već prenijeto u Englesku, a postoji bojazan da će se pojaviti i na kontinentu.

U Londonu. U pitanju je jedan elektronski otkrivač magle koji danju i noću, po kiši i snijegu, pri slabijoj i sasvim gustoj magli određuje i registrira vidljivost do udaljenosti od pet kilometara. Istovremeno, aparat ukopčava, kad to zahtijeva loša vidljivost, zvučne i ostale signale za opomenu ostalim brodovima i avionima ako ih u blizini ima, i isključuje ih čim prođe opasnost. Princip na kome se aparat zasniva veoma je zanimljiv i jednostavan: on elektronskim putem mjeri svjetlost koju baca jedan reflektor, a koju zatim odbijaju čestice vode u zraku.

kriti »jednu od najbolje čuvanih tajni našeg vremena«. Naime, u Meksiku žive neka indijanska plemena koja i danas kopaju žad, ali odbijaju da strancima ođadu svoja nalazišta.

PRVI BALON-AVION

U Hvajt Volthemu (White Walthemu), engleskoj grofoviji Berkshire, poletio je nedavno prvi balon-avion čija su krila načinjena od gumenih pljosnatih »jastuka«. Krila, kad su prazna, mogu se složiti i tada zauzimaju veoma malo prostora, tako da se zajedno s gondolom mogu prenositi prikolicama svakog putničkog automobila. Cijena izrade i održavanja ove letilice veoma je niska. Tehničke pojedinosti o balonu-avionu još nisu poznate.

TRAGANJE ZA ACTEČKIM NALAZIŠTIMA ŽADA

Prije Kortezovog pokorenja Meksika, mnogi actečki gradovi plaćali su caru Montezumi svoj godišnji danak žadom. Ova činjenica navela je američkog mineraloga doktora Tomasa Klements (Thomas Clements) na sistematsko traganje za nalazištima žada — tog dragocjenog kamena — kojima dosad još nitko nije uspio da uđe u trag. Doktor Klements je na geografsko-mineralošku kartu unio 68 mjesta za koja se, na osnovu stare meksičke predaje, zna da su actečkom caru Montezumi plaćali danak u žadu. Geografski položaj ovih mjesta povezan s geološkim istraživanjima omogućio je američkom mineralogu da približno odredi, gdje su se nalazila actečka nalazišta žada. Ova nagađanja odgovarala su činjenicama, jer je Klements u pravu pošao za rukom da otkrije jedan stari rudnik s kvalitetnim žadom.

Doktor Klements vjeruje, da će nastavljajući ova istraživanja, naići na dalja nalazišta žada i time ot-

ZAVARIVANJE POMOĆU TRENJA

Učenicima stručne škole pri Kralovopolskoj tvornici mašina u Brnu, u Čehoslovačkoj, zabilježili su u toku ove školske godine jedan veliki uspjeh. Zainteresirani otkrivenom sovjetskom novatoru Čuvikova da se metalne šipke mogu zavariivati ne samo pomoću visoke temperature već i trenjem, učenicima su poduzeli da sami razrade tehnološke procese ove vrste zavaranja. Opite su izvodili s okruglim šipkama čelika koje su imale prečnik od jednog centimetra. Poslije niza pokušaja, učenici su uspjeli da utvrde da idealna točka topljenja na površinama čeličnih šipki koje se međusobno taru nastaje pri 1000 do 1400 obrtaja u minuti. Na taj način zavarena šipka ne lomi se čak ni kad se na zavarenom mjestu savije za 200 stepeni. (S. S.)

ERUPCIJA NA SUNCU

U nedjelju 2. juna s austrijske opservatorije na Kertner Kancelhoe-u (Kartner Kancelhohe) posmatrano je jako izbijanje gasova na Suncu čija snaga odgovara razornoj moći jednog milijuna atomskih bombi. Prema mišljenju astronoma, ovo izbijanje gasova, koje je trajalo nešto manje od pola sata, izazvalo je smetnje u emisijama kratkotalasnih radio-stanica i pojavu sjeverne svjetlosti u toku sljedećih noći.

ELEKTRONSKI DETEKTOR MAGLE

Pomocni zrakoplovcu pozdravit će istom radošću jedan nov pronalazak koji je nedavno bio prikazan na elektrotehničkoj izložbi

ZAHVALA

Povodom teške bolesti, koja je zadesila moju djecu, toplo se zahvaljujem liječnici dr. Silvi Grgas, koja je za čitavo vrijeme njihove bolesti pokazala neizmjernu pažnju uloživši sve svoje znanje, kako bi mi djecu spasila, osobito kćerku, u čemu je u potpunosti i uspjela.

Još jednom joj od srca zahvaljujem.

Mara Lacmanović

ZAHVALA

Prigodom smrti naše nezaboravne majke, svekrve, sestre, bake i prababe MARE GRUBIŠIĆ rođ. BELAMARIĆ posebnu zahvalnost izražavam svim rođacima, prijateljima i znancima, koji su ispratili dragu nam pokojnicu na vječni počinak, te izrazili sućut. Također zahvaljujem Upravi komunalnih službi i kolegama na poslanim vijencima.

Tugujuća obitelj
Šime Grubišić

KOLEKTIV TVORNICI VIJAKA OSNOVAO RADNIČKO SPORTSKO DRUŠTVO TVK

U kninskoj tvornici vijaka radnici pokazuju živ interes za razne sportske djelatnosti i dosad je u ovom kolektivu bilo njegovano nekoliko aktivnosti iz područja fizičkog odgoja. Održavani se međusobni susreti i takmičenja s drugim kolektivima. Osim toga, radnici ove tvornice učestvovali su u radničkim sportskim igrama. U nogometnom natjecanju osvojili su prvo mjesto. Pošto se u daljnjem radu i omasovljenju sportskih djelatnosti želi prići organizirano i sa više sistema u razvijanju fizičke kulture među radništvom, to je odlučeno da se pristupi osnivanju sportskog društva. Ovih dana je održana osnivačka skupština. Društvo će biti otvorenog tipa, tako da će moći okupljati i ostale radnike. Radničko sportsko društvo TVK imat će nekoliko sekcija: kuglašku, šahovsku, stolnotenisku, odbojkašku i nogometnu. Dosad je društvu pristupilo oko 100 članova, pretežno iz tvornice vijaka. Za predsjednika društva izabran je ing. Željko Relja.

ČLANOVI DTO »PARTIZAN« KNIN PRIPREMAJU SE ZA GIMNASTRADU

Na predstojećoj II. gimnastradi, koja se održava u Zagrebu, učestvovat će članovi DTO »Partizana« Knin. Omladinci će nastupiti u vježbi s oblicama, a omladinke u vježbi s maramama. Iako se radi o manjoj skupini učesnika, ipak je to rezultat upornog rada vježbača i prednjačkog zbora i ujedno nova afirmacija ovog veoma agilnog društva.

ZAVRŠEN PRVI DIO TAKMIČENJA U STOLNOM TENISU

U okviru Radničke sportske djelatnosti završio je prvi dio takmičenja u stolnom tenisu. U natjecanju je sudjelovalo deset ekipa. Najviše uspjeha postigla je ekipa Tvornice elektroda i ferolegura u sastavu Gulin, Krpan i Mileta, koja je pobijedila sve svoje protivnike. Kod pojedinaca najviše uspjeha imao je Vučić, član ekipe bolnice.

Kvalitet takmičenja i organizacija bili su na visini. Ovom prilikom može se zamjeriti onima koji su neke susrete predali bez borbe. (M. R.)

»ŠIBENSKI LIST« organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij
Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego
Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62
Tekući račun: Komunalna banka Šibenik br. 47-KB-15-Z-182
Rukopisi se ne vraćaju
Pretpata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 dinara
Tisak: »Stampa« Šibenik

